

Četvrtak, 20. februar 2003.

Svedok Dragan Vasiljković

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum (Groome).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, pre nego što pređemo na neku drugu temu, želeo bih da razjasnimo neke nejasnoće od juče. Radi se o audio snimku pretnji izrečenih vama, o snimku koji ste vi napravili. Moje pitanje vama glasi, pošto ste snimili taj razgovor i pošto je general Bošković napravio transkript tog snimka, da li je Frenki Simatović došao da od vas traži trake? Da li je od vas tražio da mu predate te trake?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, došao je i tražio mi te trake.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo trenutak, časni Sude. Možete li malo da pričekate? Izgleda da slušalice ne rade baš najbolje. Pošto je on od vas tražio te trake, vi ste se sastali sa gospodinom Stanišićem, zar ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam u stvari bio kod Frenkija kući kada je Stanišić ušao u njegov stan. Pružio mi je ruku i rekao je: "Drago mi je da vidim da se družite i posle svega šta je bilo, nadam se da ćemo da zakopamo ratne sekire i da zaboravimo sve to šta se desilo, sve to šta se dešavalo". Na tome je i ostalo, trake mu nikad nisam dao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. A sada molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 389, tabulator 8. Molim da se svedoku da kopija. Molim vas, pogledajte ovaj dokument, gospodine Vasiljkoviću i recite

nam da li ste po vašem dolasku ovde u Hag (The Hague) imali priliku da pogledate i pročitate ovaj dokument?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, pročitao sam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to izveštaj koji je potpisao general Tolimir iz Prvog krajiškog korpusa 28. jula 1992. godine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je to.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pretresno veće može da pročita ceo dokument. Ali, recite nam, da li može da se kaže da je ovo jedan poduži izveštaj generala Tolimira u kojem on iznosi svoje procene o dobrovoljcima i paravojnim snagama na bosanskom ratištu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je dokument u kojem on iznosi svoje mišljenje o dobrovoljcima. Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li može da se kaže da su njegovi pogledi o ulozi dobrovoljaca u Bosni dosta negativni, generalno govoreći?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, mislim da bi bilo pošteno reći da su oni ekstremno negativni i da on kroz taj izveštaj izražava jedno svoje veliko nepoverenje prema dobrovoljcima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da skrenem vašu pažnju na jedan pasus u izveštaju. Videćete to na ekranu ispred vas, ali naravno, imate i original ukoliko vam je zbog odsjaja teško da to tako pročitate. Molim vas, pročitate paragraf koji je uvećan na ekranu pred vama. Vidite li to?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pročitajte to, molim vas.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Na području srpske opštine Skelani formiran je takozvani komandni kamp Crvenih beretki kojim rukovodi Pupovac Nikola, jedan od učenika kapetana Dragana. Prema neproverenim saznanjima, ova grupa se priprema za obaranje i preuzimanje vlasti u srpskoj opštini Skelane."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li prepoznajete ime Nikola Pupovac?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim da je on bio jedan od mojih studenata u Golubiću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vi imate neka lična saznanja o takozvanom kampu Crvenih beretki koji je osnovan u Skelanima?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nemam nikakvih saznanja i ovde se kaže "neproverenim", tako da...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada bih želeo da skrenem vašu pažnju na jedan drugi deo ovog izveštaja koji će takođe da bude uvećan na ekranu.

SUDIJA KVON: Možete li da nam kažete na kojoj se to strani nalazi, u engleskoj verziji?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo trenutak. Strana 9, drugi paragraf, pri vrhu te strane na engleskom jeziku. Gospodine Vasiljkoviću, molim vas pročitajte i ovaj paragraf izveštaja.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Na teritoriji opštine Teslić formirana je takozvana specijalna četa koja se formalno nalazi u sastavu Tesličke srpske brigade, a praktično je pod uticajem pojedinaca iz opštinskih struktura vlasti opštine Teslić. Četa broji 80 ljudi, uglavnom kriminalaca, pod komandom Jocić Dražena. U sastav čete je ušao i prvi vod takozvane "Srpske garde". Pripadnici ove čete su završili devetodnevnu obuku koju su organizovale "Crvene beretke" sa Ozrena. Ova četa izvodi specijalne zadatke na liniji odbrane, bez znanja komande brigade."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Imate li neka lična saznanja o devetodnevnoj obuci koju su organizovale Crvene beretke sa Ozrena?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne bih ni znao da vam pokažem gde se nalazi Ozren na mapi. Niti sam ikad bio tamo, niti sam ikad bio u Tesliću, uopšte ne mogu da povežem zašto ovo povezujete sa mnom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja to ne povezujem sa vama, ja vas samo pitam da li vi imate neke informacije u vezi sa time. A ime Jocić Dražen, prepoznajete li to ime?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ništa mi ne znači to ime. Mislim da je to u Republici Srpskoj, ja tamo nisam bio, ne znam zašto...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I poslednjih nekoliko rečenica u ovom izveštaju koji me zanimaju, u engleskom prevodu to je strana 10, drugi paragraf od kraja. Molim vas da to pročitate.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Na području Brčkog egzistira Specijalna milicija Krajine na čijem čelu je Živojin Ivanović Crnogorac, sastava 45 ljudi, koji se nije stavio pod komandu Brčanske brigade. Navodno je poslat iz RSUP Srbije."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prepoznajete li ime Živojina Ivanovića?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo dobro poznajem, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to isti onaj Ivanović o kojem ste nam juče pričali?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljam da bi to mogao biti taj, pošto nisam bio tamo, ne mogu biti siguran, ali ime je isto kao i onog Živanovića na koga ja mislim i ima razloga da mislim da je on.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se sada svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 389, tabulator 9. Daćemo vam kopiju na papiru, a taj dokument može da se vidi i na monitoru pred vama. Pogledajte, molim vas, ime i potpis na ovom dokumentu, dokument je datiran 9. jula 1992. godine. Da li prepoznajete taj potpis?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim da je to Žika Ivanović Crnogorac. Da, Žika Ivanović Crnogorac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam pročitate zaglavlje? Šta piše, odakle dolazi taj dokumenat, u gornjem levom uglu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "SAO Semberija i Majejica, Jedinica za posebne namene Brčko, dana 9. jula 1992. godine". Ja mislim da je to bilo u proboju koridora i da su onda bukvalno mnogi ljudi učestvovali u toj operaciji probijanja koridora. Verovatno je to iz tog, to je moja pretpostavka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da Pretresnom veću opišete, ako znate, u čemu se sastojao značaj Jedinice za posebne namene?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Morate biti malo specifični sa tim pitanjem, generalno ili ta njegova jedinica ili ova jedinica o kojoj pričate?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Generalno.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sad ću vam reći kako ja mislim da je to bilo u Jugoslaviji, generalno. Nakon bitke za Glinu, Knindže koji su tadašnji bili specijalci milicije Krajine su dobili jedan jako veliki imidž, tako da

ja mislim da skoro svi koji su se borili tamo su se osećali nekim specijalcima, ili "Knindžama" ili Crvenim beretkama. Moja zamisao specijalne jedinice se drastično razlikuje od onih specijalnih jedinica koje sam ja video na području. A što se tiče ove jedinice, mislim da je ona posebno formirana od dobrovoljaca koji su došli sa svih strana kada se probijao koridor između, do Republike Srpske Krajine. Tako da mislim da Žika Ivanović nije bio u Brčkom sve vreme, nego je bio u toj akciji u kojoj je učestvovala čitava Krajina i ljudi iz Republike Srpske, zajedničkim snagama koji su probijali koridor. Mislim da je o tome jako puno pisano, a ja sam informisan samo iz štampe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, da li može da se kaže da je bilo uobičajno da mnoge različite jedinice u svoje ime stave naziv Jedinica za specijalne namene?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja mislim da je bilo mnogo više Jedinica za specijalne namene nego običnih jedinica. Vrlo retko sam sreo nekog ko je rekao: "Ja sam bio samo vojnik" tamo, svi su bili neki takozvani specijalci. Tako da na mene to nije ostavljalo utisak, na mene je, to je samo značilo da je on bio neki borac tamo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, sada ću malo da promenim redosled pitanja. Skrećem vam pažnju na paragraf 71 rezimea svedočenja ovog svedoka. Gospodine Vasiljkoviću, ranije ste govorili o tome kako ste u leto 1991. godine dobili ideju za osnivanje Fonda kapetan Dragan. Sada vas molim da nam malo detaljnije opišete šta je bio taj Fond i koji je bio njegov cilj?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nakon moje smene i nakon toga, kada sam ja shvatio da neću više imati šansu da se borim u oružanim snagama moje zemlje, kao što sam juče napomenuo, stvorila se jedna velika rola popularnosti oko mene i hteo sam da iskoristim tu popularnost za neke pametne i dobre ciljeve. Nisam želeo da ulazim u politiku u to vreme i pala mi je ideja, kad sam obilazio neke bolnice i video da ranjenici koji pristižu tamo nisu bili dovoljno zbrinuti. Pošto Srbija zvanično nije bila u ratu, nije postojao zakon koji se brinuo o tim ranjenicima i ja sam onda rešio da iskoristim taj medijski pristup koji sam imao i da iskoristim tu popularnost da osnujem Fond koji bi se brinuo o žrtvama rata. Znači, fond je formiran sa ciljem da pomogne svim fizičkim žrtvama rata. Do današnjeg dana preko 67.000 ljudi je primilo pomoć od te fondacije, od kojih je 14.000 dece, od kojih je 1.500 dece koji su rođeni posle pogibije svojih očeva. Tako da je to jedna sjajna institucija koja je imala preko 300.000 donatora i mislim da sve

strukture, od vlasti, opozicije do pojedinaca, svako je na svoj način pomagao tu instituciju i ona je stvarno prerasla u jednu izuzetno veliku instituciju koja ima evo dvanaestogodišnje rezultate iza sebe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam ukratko opišete kakav je osnovni postupak u slučaju kada recimo neki bivši vojnik koji je stekao trajnu invalidnost u ratu želi da podnese zahtev i dobije pomoć od vašeg fonda?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Dobro. Kao prvo, rad fonda je javan bio od prvog dana. To stoji čak i u našem statutu, što znači da svako ko želi da dođe i pogleda našu dokumentaciju, njemu je to dozvoljeno. Zatim, borac ili njegov predstavnik, u stvari žrtva rata bi morala da dođe, ili njegov predstavnik, da popuni određene formulare, da nam donese neke dokaze o ranjavanju i da nam popuni formular u kojoj se jedinici nalazio, kada se to dogodilo i jedan kratak opis detalja ranjavanja, odnosno pogibije. I nakon toga njemu bi bila izdata ili izdavana pomoć, zavisno u kojoj kategoriji se borac nalazio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada osobe ispune formular u koji unose podatke gde su i kako ranjeni, da li je fond onda preduzimao neke korake da proveri tačnost tih informacija?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Fond je imao pristup skoro svim institucijama u zemlji i da, imali smo jedan veliki tim ljudi koji je to radio. Kad god smo osećali potrebu, mi smo proveravali te informacije, kad god, ne znam da li su to radili u svakom slučaju kad je očigledno bilo da su dokumenti ispravni i da nije bilo razloga za sumnju. Ako neko kaže da je izgubio nogu i mi vidimo da nema nogu, nema potrebe ponovo zvati bolnicu i pitati ih da li nema nogu. Ali kad god je bilo sumnji, mi smo proveravali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je postojao i uslov da osoba koja kaže da je bila pod komandom neke konkretne osobe, da onda njegov komandant mora da podnese pismenu potvrdu da se ta osoba zaista nalazila pod njegovom komandom i da je zaista ranjena na način na koji tvrdi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 391, tabulator 2, to ćete da vidite i na ekranu pred vama. Da li ste se po vašem dolasku u Hag (The Hague), posavetovali sa pripadnicima Tužilaštva i napravili ovu tabelu da bi pomogli Pretresnom veću da identifikuje različite vrste informacija koje se nalaze u spisima vašeg fonda?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 391, tabulator 3. Taj dokument nećemo da stavimo na monitor, budući da se u njemu nalaze neke poverljive zdravstvene informacije o jednoj od osoba koja je zatražila pomoć vašeg fonda. Zato molim da se taj dokument uvrsti u spis pod pečatom, a vas, gospodine Vasiljkoviću, molim vas da pogledate kopiju dokumenta. Može li da se kaže da je to rezime medicinske dokumentacije iz spisa jedne konkretne osobe, Jovana Vejnovića?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, slažem se.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste tokom protekle godine omogućili da se iskopiraju svi dokumenti iz dokumentacije fonda i stave na kompakt diskove?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kao što sam rekao, rad fonda je apsolutno javan i on je dostupan svakom, svakoj organizaciji koja ima interesovanje za tu arhivu. To je vrlo bogata arhiva od nekih 67.000 fajlova i nekoliko organizacija je već pravilo razne kopije tih dokumenata. Naravno, dozvolio sam i vama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva tabulator 1, to je 11 kompakt diskova. U ovom trenutku bih želeo da naglasim da Tužilaštvo ne želi da se svi ti diskovi uvrste u dokazni materijal nego da će samo da služi kao osnova za postavljanje pitanja. Da li ste ranije ove nedelje proverili sadržaj ovih diskova i uverili se da su oni tačna kopija informacija sadržanih u vašem fondu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, pregledao sam i nemam razloga da sumnjam da to nije. Naravno nisam mogao pojedinačno svaki fajl da pogledam, trebalo bi nam nekoliko godina, ali zadovoljan sam i nema nikakve sumnje da to nisu, da nisu ispravni. Znači, to je to.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prevedeno nam je da ste rekli da to nisu autentične informacije. Možete li da ponovite vaš odgovor?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pregledao sam dokumente, nisam bio u stanju da pregledam svaki fajl, jer bi nam za to trebalo nekoliko godina, ali onoliko koliko sam uspeo da pregledam, zadovoljan sam i nemam razloga da sumnjam da to nisu originalni dokumenti, nemam razloga da sumnjam da su... Znači dokumenti su originalni, po mom ubeđenju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste parafirali svaki od ovih diskova pošto ste ih pogledali?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nekoliko konkretnih zapisa nameravam da uvrstimo u spis i pokazaću vam...

SUDIJA MEJ: Gospodine Grum, pre nego što nastavite, možete li da nam kažete zašto je sve ovo relevantno za ovaj predmet? Nije mi jasno, nije mi to baš sasvim jasno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možda morao da postavim dodatna pitanja, pa će biti jasnije. Gospodine Vasiljkoviću, da li može da se kaže da dokumenti iz dokumentacije Fonda kapetan Dragan predstavljaju pouzdani izvor informacija o tome gde su borci ranjeni i gde su se oni borili i u Bosni i u Hrvatskoj, i da se odatle takođe mogu da dobijem informacije o tome ko je bio njihov komandant, kako i gde su ranjeni?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, može, ne samo nego i na čitavom bojištu, jer mi imamo ljude sa čitave teritorije bivše Jugoslavije. Najmanje je bilo iz Beograda, gotovo da ih nije ni bilo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, na primer, ako kasnije tokom suđenja neka osoba, pripadnik specijalne jedinice, kaže da je bio ranjen na nekom mestu u Bosni, Pretresno veće može da se osloni na ove diskove da proveri takvu izjavu. Da li sam u pravu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sa velikom sigurnošću.

TUŽILAC GRUM: Da li Pretresno veće želi još nešto da zna u vezi sa ovim?

SUDIJA MEJ: Ne, hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte, molim vas, ekran pred vama. To je jedan konkretni upitnik, opet se odnosi na gospodina Vejnovića. Molim vas da pogledate taj formular i da nam odatle pročitate mesto i datum stupanja u jedinicu.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "8. avgust 1992. godine" ... Ne mogu da pročitam šta piše. Mogu li da dobijem štampani dokument?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za zapisnik, to je tabulator 4, dokaznog predmeta 391.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Hvala. "Stupio je u jedinicu 8. avgusta 1992. godine, u Knindže". Znači pridružio se jedinici pod imenom "Knindže".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko mu je bio komandir?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Žika Crnogorac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako je bio ranjen?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, smatram da bih trebalo da vas upoznam sa tim da smo ove fajlove ovako snimljene dobili tek, mi amikusi dobili tek u ponedjeljak. Ja ne znam tačno kada je Slobodan Milošević to dobio, ali sve ovo, ovih hiljade i hiljade stranica su uručene u ponedjeljak. Mislim da bi to Sud trebao da zna, 17. ovog meseca.

SUDIJA MEJ: Da, mi ćemo da se pozabavimo pitanjem obelodanjivanja i uručivanja dokumenata, ali za sada to ne utiče na iskaz svedoka. On može da da svoj iskaz, a mi ćemo kasnije da odlučimo šta ćemo da uradimo sa ovom evidencijom.

TUŽILAC GRUM: Samo da kažem, časni Sude, mi to ne nudimo sada na usvajanje. Ja sam postavljao ova pitanja kao pripremu za nešto šta će možda kasnije postati relevantno za suđenje, a nadam se da onda neće biti potrebno da se gospodin Vasiljković vraća kako bi potvrdio njihovu verodostojnost. Mislim da će biti vrlo malo od ove evidencije koja će zapravo da se ponudi na usvajanje tokom suđenja. Pet dosijea koje ćemo ponuditi danas su obelodanjeni u skladu sa režimom koji je ustanovljen za ovog svedoka. Prema tome, nema kršenja pravila koja se tiču dokaznog materijala.

SUDIJA MEJ: Vi dakle ne tražite da se to sada usvoji, ali sa druge strane, želite da budete u mogućnosti, u situaciji da, ako vam kasnije budu trebali ti dokumenti, da možete da ih koristite?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude. Takođe, amikusi i gospodin Milošević mogu da vide, pošto pogledaju diskove, da je to možda informacija na koju žele da skrenu pažnju Pretresnom veću.

SUDIJA MEJ: Da, ali pitanje je zašto to nije obelodanjeno ranije?

TUŽILAC GRUM: Radi se o specijalnom statusu ovog svedoka, časni Sude. Naime, obelodanjivanje je bilo naknadno, odnosno u skladu sa režimom koji je ustanovljen za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: U redu.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Želeo bih, časni Sude, još nešto da dodam, jer smatram da je važno. Radi se o količini ovog materijala koja je jako velika. Reč je o više od 10.000 stranica na diskovima kojima mora da se pristupi na poseban način. Ja sam to dobio juče, gospodin Tapušević ih je imao pre, a većina tog materijala je na BHS-u. Dakle, ponavljam, radi se o količini koja je fenomenalna...

SUDIJA MEJ: Mi shvatamo, to je stvar koju ćemo morati da razmotrimo. Možda bi trebalo da u dogledno vreme imamo makar imena onih ljudi koji se spominju u ovoj evidenciji i to bi bilo bolje nego da čitamo sve. Naime, čitanje celokupnog materijala je nemoguć zadatak, pa bi možda bilo dobro da dobijemo spisak imena.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, Tužilaštvo priprema takvu listu. Na njoj će biti ime osobe, komanda pod kojom tvrde da su služili kao i datum i mesto ranjavanja. Dakle, to su ključni detalji, ključne informacije. Mi ćemo to da vam stavimo na raspolaganje čim lista bude kompletirana.

SUDIJA MEJ: U redu, nastavimo sa iskazom svedoka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja ću sada da zamolim da se svedoku pokaže potvrda iz ovog konkretnog dosijea, tabulator 4, dokaznog predmeta 391. Moliću da poslužitelj pokaže svedoku kopiju dokumenta. Mislim da je zbog svetla teško da se čita tekst na monitoru. Gospodine, da li je ovo jedan karakterističan sertifikat, odnosno potvrda koja može da se nađe u dosijeu onih koji se prijavljuju u Fond kapetan Dragan?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da pročitate prvi pasus.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Ovim se potvrđuje da je Vejnović Jovan, rođen 19. jun 1963. godine u Subotici, sa stanom u Futogu, u ulici Romanijska 44, telefon 021 895", ne moramo baš telefon da čitamo, verovatno. "Vejnović Jovan je pripadnik specijalne Jedinice za posebne namene MUP-a Srbije. Obavljajući zadatak patrole u rejonu raznih dejstava...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dosta je, hvala. A sada ću da vas zamolim da pogledate tabulator 5, dokaznog predmeta 391. Radi se o dosijeu osobe po imenu Siniša Čalić. Ne, izvinjavam se, pogledajte potvrdu još jednom i recite nam, dakle to je tabulator 4, upravo ono šta ste maločas pročitali, pogledajte potpis na potvrdi i recite nam čiji je to potpis, molim vas.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Komandant jedinice Žika Ivanović, Žika Crnogorac.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tabulator 5. Upitnik koji se tiče Siniše Čalića. Možete li da nam kažete kojoj je jedinici on pripadao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: On je bio, stupio je u jedinicu "17. jula 1991. godine, u jedinici izviđači, specijalna jedinica Kapetan Dragan, vojnik pod ugovorom", to je njegovo trenutno stanje, ja mislim. "Ranjen je 18. marta 1993. godine u Škabrnji". Pod mojom komandom je ranjen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Objasnite nam šta znači vojnik pod ugovorom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je 1992. godine odnosno 1993. godine početkom, dok ja još nisam došao tamo, Srpska vojska Krajine napravila reorganizaciju tako da je angažovala vojnike pod ugovorom. Počela je sa nekom kao profesionalizacijom i on je bio jedan od tih vojnika. A ranjen je, kad sam ja došao tamo bio je, meni je dat i u bici za Škabrnju ranjen je pod mojom komandom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Još uvek je isti dokazni predmet. Moliću da se svedoku pokaže potvrda iz ovog dosijea. Vas ću da zamolim da nam kažete samo ko je potvrdio njegovu povredu i mesto ranjavanja?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Rade Božić. On je tada trenutno vodio, on je bio komandant centra koji sam ja postavio i došao je da mi pomogne kad sam ponovo postavljao nastavni centar "Alfa" u Bruškoj.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pečat koji se nalazi pored imena gospodina Božića, kakav je to pečat?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Standardni pečat Vojske Republike Srpske Krajine, oficijalni pečat.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada tabulator 6, dokazni predmet 391, dosije, odnosno podaci koji se odnose na osobu po imenu Miodrag Obradović. Prvo me zanima upitnik. Pročitajte nam, molim vas, relevantni deo upitnika gde se navodi kako je ranjen gospodin Obradović.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: 24. maja 1992. godine, Brčko, Klanac, usled napada na ustašku kuću, pucali na njega i ranjen je u desnu podlakticu 30. juna 1992. godine, bio u zarobljeništvu gde je zadobio teže povrede. Ovo dalje ne mogu da pročitam, u Bijeljini, na licu mesta, a zatim je bio u bolnici u Brčkom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, molim vas, pročitajte deo dosijea koji govori o njegovim namerama pošto je bio otpušten iz bolnice.

SUDIJA MEJ: Mi imamo prevod da je reč o desnoj potkolenici, ali izgleda da se zapravo radi o podlaktici. Hoćete li, molim vas, da proverite prevod?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hoćemo. Gospodine Vasiljkoviću, možete li da nam pomognete u vezi toga?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Podkolenici, u pravu je. Ja ne znam zašto ja ovo čitam, što vaš prevodilac to ne čita. Ne razumem, ja nisam ovo pisao, to je on pisao. Kakve veze ovo sa mnom ima?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja vas molim da to pročitate, odnosno da čitate evidenciju kao upravnik fonda, odnosno da pročitate srpske dosije koji se tamo čuvaju. I hteo bih da vam skrenem pažnju na deo upitnika gde gospodin Obradović govori o svojim namerama pošto se oporavi. Molim vas da mi to pročitate.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Ranjenik se vratio sa ratišta." Ja imam stvarno probleme da čitam ovaj rukopis, ovo je jako težak rukopis i zamolio bih vašeg nekog prevodioca da to ... Ja ne mogu da pohvatam ovde, svaku drugu reč uspevam da pročitam. Potrebna mi je pomoć, možda bi...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, mi ćemo možda da zamolimo prevodioca da to pročita, ali možete li da nam, molim vas, potvrdite da se zaista radi o dosijeima iz Fonda kapetan Dragan?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Moliću da se svedoku pokaže potvrda iz ovog istog dosijea. Zanima me samo da li prepoznajete potpis osobe koja je potvrdila ranjavanje ove osobe? Takođe, možete li da nam pomognete da identifikujemo pečat koji se nalazi iznad potpisa?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde kaže kapetan Božić, a pečat piše, to je vojni pečat regiona Brčko.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pečat regiona Brčko. Da li to znači da je reč o pečatu JNA ili Ministarstva unutrašnjih poslova? Možete li da nam to kažete gledajući pečat?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je JNA, mislim da je ovde petokraka još uvek, i ima broj vojne pošte 9840, pretpostavljam da je to vojna pošta 9840. Da, JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zanimaju me još samo dva dosijea i vaš komentar istih. Tabulator 7 istog dokaznog predmeta Tužilaštva broj 391, to je potvrda za dosije osobe po imenu Ranko Štrbac. Prepoznajete li ko je potpisao ovu potvrdu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde piše Željko Ražnatović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A pečat koji se nalazi pored imena Željka Ražnatovića, prepoznajete li ga?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Prvi put ga vidim, nisam ni zapažao, Komanda centra Teritorijalne odbrane u Erdutu. To kaže da je verovatno taj Željko Ražnatović bio pod komandom Teritorijalne odbrane u Erdutu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ovo pismo koje je potpisao Ražnatović, na koji način govori o tome kako je, gde i kada ova osoba ranjena?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To bih ja trebao da nađem, ako pročitam ovaj dokument, je li tako?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Uverenje, pardon. "Uverenje i potvrda o boravku i ranjavanju Štrbac Ranka iz Zemuna, sa adresom u ulici, datum..."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne trebate naglas da čitate dokument, samo ga površno pogledajte i recite nam u kojem delu dokumenta se govori o tome gde je i kada ranjena ova osoba, po mišljenju gospodina Ražnatovića. To je Arkan, zar ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da. Mislim da je to on.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo nam recite gde u ovom pismu on kaže gde je ova osoba ranjena?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Slavonija, Baranja, Zapadni Srem, Erdut.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte, molim vas, ekran pred vama. Videćete deo dokumenta koji je označen, pa vas molim da pročitate taj deo i kažete nam da li se tu navodi gde je ranjen ovaj čovek. Da li Arkan tu kaže gde je on ranjen?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja to ne mogu da nađem, pokušavam da nađem, ali ja ne vidim direktno da se kaže gde je on ranjen...

SUDIJA MEJ: Nema potrebe da se to sada čita.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Još bih vam skrenuo pažnju na poslednju rečenicu ove potvrde. Pročitajte nam poslednju rečenicu koja počinje sa "Naše mišljenje..."

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Naše je mišljenje da su se stekli uslovi za dobijanje uverenja o svojstvu vojnog invalida, u smislu člana 97, stav 2. Zakona o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca, Službeni list SFRJ br. 61/81."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ova poslednja rečenica, da li u njoj Arkan iznosi svoje mišljenje da se savezni Zakon o osnovnim pravima vojnih invalida odnosi i na njegove ljude?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa mislim da on kaže da se to odnosi na ovog, da, da. Da, slažem se, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. I poslednji dokument koji bih želeo da pogledate je tabulator 8, dokaznog predmeta 392. Pretresno veće može da pročita dokument u celini, a mene sada samo zanima dispozitiv ovog pred-

meta, odnosno želeo bih da nam pročitate koja sredstva su iz Fonda "Kapetan Dragan" isplaćena ovoj osobi.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Potvrda kojom se potvrđuje da je Vukan... Ovo je jako loša kopija...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zaista mi je žao. Ko je potpisao potvrdu za ovog čoveka, gospodina Vukana Šubarića?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Željko Ražnatović, Ž. Ražnatović, komandant, da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, molim vas, pogledajte poslednju stranu upitnika, 063 su zadnja tri broja, ERN broja, to se sada vidi na ekranu. Dakle, mišljenje i zaključak, odnosno deo koji počinje rečima: "Predlažem da se ranjeniku isplati 5.000 dinara".

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, "sa tim što će se", ja imam malo problema od ovoga, imam refleksiju sa monitorom, ali probaću da vidim odavde ovo. Ovo su jako loše kopije i onda se dosta ne vidi, a ja imam problema da čitam, ovaj rukopis je baš onako težak. Opet bih vas zamolio da nađete prevodioca koji će to kvalitetnije prevesti nego ja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja ću vam pročitati prevod i zamoliću vas da ga prokomentarišete. "Predlažem da se ranjeniku isplati 5.000 dinara, sa tim što će supruga doneti zdravstvene knjžice za dvoje maloletne dece radi isplate 1.000 dinara po detetu. 17. jula 1992. godine ranjenik zatražio novčanu pomoć. Upućen je da dostavi potvrdu da je nezaposlen. Slučaj je zaključen, jer je opština preuzela brigu o ranjeniku." Pod pretpostavkom da se radi o ispravnom prevodu ovog dosijea fonda, da li to znači da je u ovom konkretnom slučaju jedan ranjenik, jedan arkanovac dobio službene beneficije od opštine u kojoj je živio?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da su kasnije doneti zakoni gde su svi ljudi koji su žrtve rata dobijali kakvu takvu pomoć od... Ne samo on nego svi su to dobijali. To se u novinama moglo pročitati, ne vidim ovde nikakvo značajno otkriće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala. Hteo bih da se vratimo na snimak koji smo gledali juče i želeo bih da nam prokomentarišete nekoliko konkretnih delova tog filma. Pogledajte, molim vas, ekran pred vama. Osoba koju sada vidimo na ekranu...

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne vidim ništa.

TUŽILAC GRUM: Molim ton...

(Video snimak)

Milorad Luković: Počasni pozdrav. Gospodine predsedniče, Jedinica za specijalne operacije Službe državne bezbednosti Republike Srbije spremna za smotru. Raportira komandant jedinice pukovnik Luković Milorad.

Slobodan Milošević: Zdravo Lukoviću.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osoba koja je pozdravila gospodina Miloševića i predstavila trupe za inspekciju, da li je njeno ime navedeno u transkriptu i da li je tačno?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, Luković Milorad.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Milorad Luković. Mislim da je u transkriptu navedeno Vukelić. Da li je gospodin Luković imao i neko drugo ime pod kojim je takođe bio poznat?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Imao je nadimak Legija. Mislim da je bilo i ime Ulemek koje je bilo u jednom periodu vezano za njega.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ponovo pogledajte ekran. Na video snimku stoji vreme 8.36, gospodin Stanišić polaže venac na spomenik gospodinu Kostiću. Recite Pretresnom veću, molim vas, da li i šta znate o osobi po imenu Kostić? Ko je taj čovek?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim, mada ne mogu da se opkladam, da sam se ja sreo sa njim jednom u Beogradu pre njegove pogibije, ali samo ono šta može i sam Tribunal da zaključi, da je bio neka značajna ličnost u Državnoj bezbednosti, i ja mislim da je jedan od ljudi koji je, jedan od prvih koji je poginuo u borbama u ovome ratu. Ništa značajno, nikakvi, on je, koliko sam ja upoznat, ja mislim da je on bio vezan za sasvim suprotni kraj teatra, tako da nemam nikakvih kontakata, niti sam imao značajnijih kontakata sa Kostićem.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zanima me još jedna fotografija iz ovog filma. Osoba po imenu Rade Božović, kome je gospodin Milošević rekao: "Pročitao sam tvoje izveštaje". Recite nam šta znate o tome ko je gospodin Božović i gde je on bio angažovan?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa on se pojavio na tvrđavi par dana, nekoliko dana posle mog dolaska iz Gline, tako da sam ja jako malo vremena imao sa njim. Bio je isto i u Fruškoj Gori kad smo bili, kad je krenulo osnivanje JSO ili kad se planiralo to osnivanje JSO, i kasnije sam ga srećao po gradu i tako dalje gde smo, ali ništa, nikakvih kontakata poslovnih nismo imali, niti smo išta radili na bilo kakvim zajedničkim projektima.

TUŽILAC GRUM: Sad ćemo da pustimo jedan deo govora Frenkija Simatovića, pa ću da vas zamolim za komentar.

(Video snimak)

Frenki Simatović: *Gospodine predsedniče, zahvaljujemo što ste prihvatili poziv da prisustvujete obeležavanju godišnjice formiranja Jedinice za specijalne operacije Službe državne bezbednosti. Ona je konstituisana 4. maja 1991. godine u periodu raspada prethodne Jugoslavije i od nastanka je neprestano delovala u funkciji zaštite nacionalne bezbednosti u uslovima direktne egzistencijalne ugroženosti srpskog naroda na njegovom celokupnom etničkom prostoru. Njena borbena dejstva bila su antiteroristička, usmerena na sprečavanje ratnih zločina, masovne odmazde i genocida.*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Simatović pominje 4. maj 1991. godine kao datum osnivanja ove jedinice. Da li taj datum ima neko značenje za vas?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam osnovao JSO 4. aprila, tako da ne verujem da je išta vezano, ne može biti ikako povezano sa mnom. Ne znam, to je verovatno nekakva njihova odluka, unutar Službe, za osnivanje takve jedinice. Samo mogu da naslutim da je to tako, ali stvarno, ja nisam bio tamo neko kome bi oni podnosili izveštaj šta rade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, vi koristite jednu skraćenicu za ovu jedinicu, nama je u transkriptu zapisano JSO. Da li je to

skraćena koju inače koristite ili možda imamo nekih problema sa razumevanjem onoga šta vi govorite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: JSO, Jedinica za specijalne operacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možemo li da kažemo da je ta jedinica postala poznata pod imenom JSO negde u vreme kada je održana smotra koju smo juče videli na snimku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne verujem, ja mislim da, ja sam bio na sličnoj proslavi dve godine pre toga, možda se tu menjao naziv i ime, ali u principu, za mene je ta jedinica postojala, postavljena još, ili je počela da se postavlja još onda kad smo otišli na Frušku Goru. Mislim, ne znam, i ja mislim, koliko se sećam da smo je uvek tako zvali, ali moguće je, nisam razmišljao o tome stvarno.

TUŽILAC GRUM: Hvala. Pogledajte sada još jedan deo govora.

(Video snimka)

Frenki Simatović: *Od prvog postojanja i osnivanja jedinica je prošla kroz herojsku epopeju, a njen put je bio jedan od najtežih u istoriji naše borbe. Zbog poznatih međunarodnih okolnosti bili smo primorani da radimo potpuno tajno. I pored ratnih uslova: borbi sa hrvatskim i muslimanskim trupama, brojnim prisustvom međunarodnih snaga Ujedinjenih nacija (United Nations), kasnije IFOR-a (Implementation Force), odnosno SFOR-a (Stabilisation Force), i brojnih aparata stranih obavestajnih službi na terenu gde... jedinice nije... Doprinos Jedinice za specijalne operacije je ogroman...*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U ovom delu govora gospodin Simatović kaže da su oni bili prisiljeni da deluju u potpunoj tajnosti. Kada ste vi obučavali svoje ljude i u bitkama za Glinu i Ljubovo, da li su vaši ljudi bili obučavani da kriju činjenicu da su povezani sa vama i vašom jedinicom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Izvinite, ja uopšte ne razumem vaše pitanje. Kakve veze ima sada tajnost službe, jedinice tajne službe? Pa valjda radi tajno zato što je tajna služba, možda da je javna služba radila bi javno, verovatno. I kakve veze ima Ljubovo i moja jedinica sa tim? Ne

razumem uopšte način na koji ste mi postavili pitanje, molim vas da mi ga podelite u dva dela, na primer.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu, izvinjavam se. Dakle, u vreme kada ste vi imali obuku svojih ljudi da li ste im nekada, u bilo kojem trenutku, ja ih sada ne vezujem za ono šta gospodin Simatović govori, da li ste ih upućivali na to da moraju da kriju svoju povezanost, svoju vezu sa "Knindžama"?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne, mi smo bili, mi smo bili jedinica policije koja je imala uniforme, imala zastave, imala svoje mesto, svoj štab. Mi smo bili javna služba, a koliko ja razumem, ova jedinica je deo tajne službe i sasvim je normalno što rade tajno. Ne razumem uopšte poentu ovoga.

TUŽILAC GRUM: Pogledajte sada još jedan deo filma.

(Video snimak)

Frenki Simatović: *Od 12. oktobra 1991. godine Jedinica, u borbama sa hrvatskim oružanim policijskim snagama, u zonama Benkovac, Stari Gospić, Plitvice, Glina, Kostajnica i drugima, dala je važnu podršku oslobađanju svih oblasti Republike Srpske Krajine. U ovim borbama bilo je angažovano oko 5.000 boraca, čije su akcije koordinirali komanda jedinice i obaveštajni tim Druge uprave.*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U ovom insertu gospodin Simatović procenjuje da je broj vojnika bio 5.000 i svojoj publici kaže da su njih koordinirale komanda jedinice i obaveštajni tim iz Druge uprave. Da li možete da nam kažete šta vi znate o odnosu između JSO i Druge uprave?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Opet mi postavljate, ovaj, dva, tri pitanja odjedanput. Ja se vrlo teško snalazim kada radite to, ja volim kad mi to preciznije postavite. Ali kad ste mi postavili, mislim da je krajnje vreme da kažemo neke stvari. Ova pozorišna predstava na kojoj smo svi mi bili tamo je napravljena za doček predsednika. U njegovom izveštaju on kaže, pominje Benkovac, Glinu, nemam tačno transkript, a voleo bih da mi to ponovo pročitate. Prvo, u Benkovcu se nikad nisu vodile nikakve operacije niti borbe. Kostajnica, Kostajnica je uzeta bez jednog ispaljenog metka i

Franko verovatno nije ni znao da je Kostajnica uzeta dok nije pročitao u novinama. Znači, pripremljena je za predsednika, da ostavi utisak za predsednika, šta zna predsednik gde je Benkovac ili gde je Kostajnica ili gde je šta. Znači, nabrajao je nekoliko imena i to je sasvim normalno i ja to potpuno razumem. Ta jedinica nikad nije prevazišla nivo čete. Znači 5.000, ja ne znam odakle njemu te cifre, ali ja nemam nikakvih dokaza da, znači jednostavno, to je napravljeno za publiku, jedna pozorišna, jedna teatralna prezentacija jedinice i tu je on, ja sam ga čak i pitao kasnije odakle nabraja sve ono. Kaže: "Ej, nisam ja to sve pisao, ja sam samo dao neke direktive, a mora malo da se to ulepša, kako bi, jer predsednik je dolazio tu". Tako da ja mislim da ne možete uzeti to kao neki valjan dokument. Imali ste ih na hiljade posmatrača u Krajini. Ja ne znam je li neko ikada pomenuo 5.000 ili Franka? Mislim, to je toliko preuveličavano ovde da, verujte, ja sam ovde već dve nedelje i, ovaj, možda sam malo na iviči živaca, ali toliko je preuveličavano njihovo učešće da me stvarno sramota da učestvujem dalje u ovome. Mislim, to nema nikakve veze sa istinom.

SUDIJA MEJ: Morate da imati na umu da zastupnik Tužilaštva verovatno ima nešto na umu i da želi nešto da postigne kada postavlja pitanja. Zato vas molim da odgovorite najbolje što možete. Ako ne možete da odgovorite, dovoljno je da kažete da ne možete.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Vasiljkoviću, da li vi kažete da je sve ono šta je gospodin Simatović rekao, to jest kada govori o helikopterskom vodu koji je preneo tone opreme i materijala u Bosnu, kada spominje 26 kampova za obuku specijalnih policijskih jedinica Republike Srpske, Republike Srpske Krajine, kada gospodin Simatović govori o učestvovanju ovih snaga u oslobađanju talaca UNPROFOR-a (United Nations Protection Forces), da su sve to neistine, odnosno laži ili velika preuveličavanja? Da li vi to hoćete da nam kažete?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja to nisam rekao i daleko od toga. Ja samo kažem da sve ono šta je u tom delu, a vezano je za Krajinu, jer to je jedino šta ja mogu sigurno da kažem, kažem da gospodin Simatović ili bilo koji od njegovih ljudi nisu imali nikakve veze ni sa Glinom, ni sa Kostajnicom, ni sa Benkovcem. Nikad se tamo ništa nije ni dešavalo u tom smislu. A što se tiče helikopterskih jedinica, ja znam za dve "Gazele" i znam za jedan "Bel" (Bell) iz vijetnamskog rata koji je on imao na raspolaganju, ali pošto je to gospodin koji voli avione, ovaj, on je to predstavljao

kao helikopterske jedinice. Naravno, ja imam prijatelja koji ima više aviona od toga, helikoptera od toga. Tako da je to apsolutno sve preuveličano, mislim da ne postoje nikakvi materijalni dokazi koji bi mogli to da potvrde. Što se tiče UNPROFOR-a, mi to znamo, ali kažem vam, ja ne želim da komentarišem šta je rađeno u Bosni ili na Kosovu, to stvarno ne znam. Ali ono šta je bilo u Krajini, ja sam vrlo dobro informisan i nije moglo tamo nešto da se radi, a da ja to nisam znao, bar u vremenu dok sam ja imao komandu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada želim da skrenem vašu pažnju na kartu koju smo videli na video snimku, ona se sad nalazi na ekranu pred vama. Šta možete da nam kažete o ovoj karti i o oznakama na njoj?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Stvarno ne znam, ja sam mislio da je to jedna od, ja mislim da je to u bakru rađeno i da je to umetničko delo jednog od vajara koji je bio prijatelj jedinice i koji je radio njihove oznake i sve ono ostalo, ali ne znam ništa o tim oznakama i šta je to. Ne verujem da je išta od neke velike važnosti. Mislim, to je mapa bivše Jugoslavije i mislim da je, onako, sa puno nostalgije napravljena u bakru i mislim da je to delo jednog umetnika, a ne nekog stratega ili komandanta. Koliko se ja sećam, možda nisam u pravu, možda gospodin Milošević je to gledao izbliza.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada bih želeo da skrenem vašu pažnju na tabulator broj 5, dokaznog predmeta Tužilaštva broj 390. Videli ste to još juče. To su slike izvučene sa video snimka i vaša korekcija osoba koje su bile pogrešno identifikovane. Pogledajte, molim vas, stranu 62 i recite nam ko su osobe koje se nalaze na slici koja je označena vremenskim kodom 4:50?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Mihalj Kertes i general Života Panić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada pogledajte molim vas oznaku 7.55. Recite nam ko se tu nalazi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jovica Stanišić, Slobodan Milošević i Milorad Luković.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte, molim vas, sledeću stranu. Vremenski kod 15:41. Recite nam ko su ljudi na tom snimku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je gospodin Vučelić, Tepavčević, Vasiljević i Luković.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam ko je Vučelić?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja njega znam kao direktora RTS-a i mislim da je bio funkcioner u partiji, SPS-u, dok je bila na vlasti. Sad mislim da ima neku svoju partiju ili nešto, to je otprilike šta ja znam o njemu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U jednom insertu sa video snimka posle ovoga, gospodin Stanišić predaje tri poklona trojici ljudi, gospodinu Miloševiću, gospodinu Kertesu i recite nam, da li je gospodin Vučelić dobio treći poklon?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: E sad, ste me uhvatili, stvarno se ne sećam, nije mi toliko bilo bitno da bih to zapamtio. Verovatno jeste, verovatno jeste, puno ljudi je dobilo te nagrade, puno ljudi je bilo pozvano. Verovatno jeste, mislim da jeste, sada kada razmislim.

SUDIJA KVON: Mogu li da ponovo pogledam prethodnu sliku, 15:41?

TUŽILAC GRUM: Da, sada ćemo to da vidimo.

SUDIJA KVON: Čovek pod brojem 3, Vasiljević, da li je to Aleksandar Vasiljević, naš prethodni svedok u ovom predmetu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Da, ja mislim da jeste.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste imali neke lične kontakte sa generalom Aleksandrom Vasiljevićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam imao potrebe nikada da komuniciram sa njim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li ga nekada lično sreli?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Istinu da vam kažem, da sam video, odnosno da nisam video ovu traku, ja se ne bih ni setio da je on bio na toj proslavi. Nije mi uopšte ništa značilo, nisam imao nikakvih dodira niti sukoba sa njim, tako da mi je bio totalno nebitan.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A čovek kojeg ste spomenuli malopre, drugi sa leve strane, Tepavčević, ko je to?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tepavčević je bio visoki službenik Službe državne bezbednosti koji je preminuo prošle godine ili pretprošle.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sledeće šta želim da pogledate nosi vremenski kod 23:23. Ko se nalazi na tom snimku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodin Rajh i ja sam, pored njega sam ja. Je li vas zanima ko je gospodin Rajh?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, recite nam ko je on.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodin Rajh je, ja sam njega upoznao kao jednog od snabdevača koji je kupovao nešto za službu i tako mi se predstavio. I on je kum Frenkija Simatovića, koliko sam ja upoznat, u stvari znam sigurno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada pogledajte snimak označen kodom 24. Možete li da nam kažete ko se vidi na toj slici? Molim vas da proverite svjedokov monitor, pritisnite dugme sa oznakom "off". Ko se, dakle, vidi na ovom snimku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jovica Stanišić i Milorad Vučelić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I konačno, snimak sa oznakom 30:28, ko se vidi na toj slici?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Slobodan Milošević i Milorad Vučelić kako imaju ... Časkaju sa pićem u ruci.

TUŽILAC GRUM: Molim vas da sada pogledamo još jedan kraći insert, a zatim nam recite ko je osoba koja nazdravlja?

(Video snimak)

Živojin Ivanović: *Želim vam puno zdravlja, da se sve želje ostvare i od ovog današnjeg datuma, istorija se redovno nastavlja. Mi, svi iz Službe, zajedno sa vama, poštovani prisutni, operativci, analitičari, načelnici, stojimo na raspolaganju narodu, u službi predsedniku države. Dragi vojnici, živeli.*

Osoba 1: *Živeo.*

Masa: *Živeo!*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je osoba koja je nazdravljala?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Živojin Ivanović, Žika Crnogorac.

TUŽILAC GRUM: Hvala vam. Časni Sude, gospodin Vasiljković je nastavio da živi u bivšoj Jugoslaviji tokom vremena kojim se bavi ovo Pretresno veće. Bio je dobro poznat u tom kraju sveta, od 1991. godine, pa na dalje i postoji velika količina materijala iz medija i drugih izvora iz tog vremena u kojima se nalazi njegovo ime. Tužilaštvo nije bilo u stanju da izvrši dalju istragu u vezi sa time. Postoji velika količina izveštaja i dokumenata koji, ukoliko im se poveruje, mogu biti protivrečni sa navodima ovog svedoka, sa svedočenjem ovoga svedoka. Sav ovaj materijal predat je optuženom i amikusima u skladu sa Pravilom 68 i oni mogu da ga prouče. Ja ću, međutim, u ovom trenutku u svetlu svojih obaveza kao zastupnika Tužilaštva da završim svoje glavno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: U redu. Izvolite, gospodine Miloševiću, sada je vaš red da unakrsno ispitujete.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, da li vam je poznato da se u ovoj instituciji vi vodite kao zaštićeni svedok pod pseudonimom B-073?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, ja nisam insistirao na tome i zahtevao sam da sve bude javno šta se bude radilo sa mnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi u bilo kom momentu želeli ili tražili ili na bilo kakav način stavili na znanje da želite da svedočite anonimno, a ne javno?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne daj Bože, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je pripadnik ove suprotne strane, mislim na ovu lažnu tužbu, predlagao da svedočite tajno i da budete pod nekakvim zaštićenim brojem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam prvi put saznao za to kad sam došao i onda sam rekao da ne želim da budem zaštićen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, pitali su vas da li želite da budete zaštićeni svedok?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da budem iskren, bilo je ovako. Ja sam došao i rekao sam pre nego što sam pošao da sam napravio jednu

malu, jednu izjavu za medije da dolazim ovde. On kaže: "Pa zar ti nisi zaštićeni svedok?". Ja kažem: "Koliko ja znam, nisam". Kaže: "Pa mi smo vas stavili kao zaštićenog svedoka". Kažem: "Ja neću da nastupam kao zaštićeni svedok". I to je otprilike sve znanje o zaštićenom svedoku bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi jednostavno niti ste imali niti imate bilo šta da krijete od javnosti i nemate nikakvog razloga niti ste ih imali, niti ste ikada bilo šta tražili da budete anonimno, u bilo kakvom postupku u pogledu vašeg svedočenja? I sve što vas ja pitam takođe može biti javno?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), ja želim da skrenem vašu pažnju da je ovo, i prethodni je svedok bio u sličnoj situaciji, mada je on bio u nekoj zaštićenoj formi, a ovaj u sasvim drugoj. Ali ovo je ko zna koji put da ova strana preko puta drži svedoka pod šifrom, da ga drži zaštićenog da bi mi onemogućila prikupljanje činjenica, a svedok tvrdi da nikada nije tražio nikakvu zaštitu i da nikada nije tražio da bude anonimna svedok. Ja mislim da je to...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja mislim da je ovo velika zloupotreba...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Shvatili smo šta želite da kažete. Gospodine Najs (Nice), mislim da moram vama da se obratim u vezi sa ovim.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Optuženi je u pravu. Ovo je već drugi put, ovo je drugi svedok kod koga se dogodila ista stvar. Dakle, ovo nije prvi put, bilo je i drugih svedoka tokom ovog suđenja kod kojih se dogodila ista stvar. Možda nisam u pravu, ali čini se, čini mi se da Tužilaštvo samo donosi odluku u vezi sa tim ili svedok nije u pravu.

TUŽILAC NAJS: Kada je reč o oba ova svedoka, možda mi treba malo više vremena da proučim detaljni istorijat i mogu da vam kasnije kažem nešto u vezi sa tim.

SUDIJA MEJ: Da. Molim vas da to učinite i molim vas da ponovo preispitate vašu praksu za buduće svedoke, da se tako nešto ne bi ponovo dogodilo.

TUŽILAC NAJS: Ja to već imam na umu i nadam se da smo to već uveli u našu praksu, ali ja ću da vam u vezi sa tim nešto kažem još pre kraja radnog dana.

SUDIJA MEJ: U redu. Gospodine Kej (Kay)?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, amikusi su u vezi sa tim juče Sekretarijatu (Registry) dostavili jedan memorandum i molimo vas da i vi takođe tome poklonite pažnju. Taj se memorandum uglavnom tiče prethodnog svedoka, ali i ranijih primera. Tako da smo mi to već stavili na papir. Možda bi bilo prikladno kada bi Tužilaštvo na to odgovorilo pismenim izveštajem, u kojem bi nas obavestili o tome šta se tačno dešavalo sa ovim i prethodnim svedokom.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Ako bih samo mogao da dodam...

SUDIJA MEJ: Mi još nismo dobili taj vaš memorandum. Verovatno je još uvek negde u našoj birokratskoj mašineriji, na putu do nas. Možda, ukoliko nama date kopiju, možda možemo da to pogledamo već tokom današnjeg dana, pre nego što nas Tužilaštvo izvesti o svojim nalazima.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da.

SUDIJA MEJ: Hvala vam. Molim vas, gospodine Najš, da to učinite pri kraju radnog dana. Znam da danas moramo da rešimo barem još jednog svedoka, to je general Mangan (Colm Mangan), ukoliko se dobro sećam.

TUŽILAC NAJS: Da, moramo još nešto da raspravimo u vezi sa tim svedokom tako da bi nekoliko minuta pri kraju radnog dana bilo od pomoći za bavljenje time.

SUDIJA MEJ: U redu, prestaćemo sa svedočenjem onda u 13.30, jer u ovoj sudnici posle podne teče još jedno suđenje. Gospodine Miloševiću, razmotrićemo pitanje koje ste pokrenuli. A sada nastavite sa unakrsnim ispitivanjem.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nadam se da hoćete, gospodine Mej, ali bih vam skrenuo pažnju da nije reč o drugom slučaju već o ko zna o kom slučaju, jer više od polovine navodnih zaštićenih svedoka je kasnije bilo nezaštićeno. I napravićemo tačnu statistiku pa ćemo videti o čemu se radi. Ja tvrdim da se radi o manipulacijama. Kapetane, da li imate šta da dodate ovome u vezi sa ovim trikovima zaštićivanja, nezaštićivanja, vašim eventualnim zahtevima ili bilo šta drugo? Da li ste možda nešto propustili da kažete u vezi sa tim?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa jedino sam hteo da kažem da čak nisam prihvatio ni ovu vrstu zaštite koju oni rutinski izdaju kada neko dolazi ovde, nisam hteo da je potpišem, kao što vidite. Ovaj, stvarno...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakva je to, kakva je to vrsta? Ja ne znam za to, šta je to?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: "Ovime potvrđujemo da se Tužilaštvo obavezuje da se nikakav razgovor ili izjava koju date tokom vaših priprema za svedočenje u predmetu tužilac protiv Miloševića neće koristiti protiv vas." Da se iskoristi šta ja uradim da je neispravno, pa i ako dam lažnu izjavu, da zbog toga treba da odgovaram, tako da ovo nisam hteo da primim niti da potpišem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je takođe interesantno, ja mislim da je dobro da javnost ima uvid i u takve akte ove tamo strane koju vi nazivate Tužilaštvom, da sve šta se ovde izjavi protiv mene ne može se upotrebiti protiv onoga ko je izjavio. Kapetane, pored toga što ste Srbin...

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ovo nije tačna prezentacija ovog dokumenta. Po pravilima 42 i 43, da bi Tužilaštvo moglo da iznese neke navode gospodina Vasiljkovića, imali smo dva izbora. Jedan je da snimimo i napravimo transkript kompletnog razgovora, a drugi način je da mu damo garanciju da može da odgovori na navode protiv njega koje mu iznosimo, iskreno i bez strahovanja da će se ti navodi kasnije iskoristiti protiv njega. To je mehanizam poštovanja Pravila 42 i Pravila 43 koji takođe gospodinu Vasiljkoviću daje dodatne garancije da on može da bude sasvim otvoren i iskren kada odgovara na navode o konkretnim primerima krivičnog ponašanja koje mu Tužilaštvo iznosi tokom pripremnog razgovora.

SUDIJA MEJ: Gospodine Vasiljkoviću, ja vam to do sad nisam spomenuo, međutim, moram da vam objasnim sledeću stvar kako biste shvatili vaš pravni položaj. Vi niste dužni da odgovorite na pitanje za koje smatrate da može da vas inkriminiše. Ukoliko želite da uputite prigovor na takvo pitanje, možete da ga uputite Pretresnom veću. Ja znam koji je vaš stav, ja vam sada samo kažem u kakvoj se vi pravnoj situaciji nalazite.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Morate da mi nešto pojasnite, gospodine.

SUDIJA MEJ: Da?

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Nije li to u suprotnosti sa ovim šta tu piše?

SUDIJA MEJ: Vi meni ne smete da postavljate pitanja. Ja vam samo kažem u kakvoj se pravnoj situaciji vi sada nalazite. Vi niste dužni da odgovorite na pitanje koje može da vas inkriminiše. Prema tome, možete da odbijete da odgovorite na takvo pitanje. To ni na koji način ne utiče na zakletvu koju ste pročitali. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste takođe i građanin Australije (Australia). Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo ste završili vojne škole?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čuo sam juče da ste rekli da ste radili šest godina u vojsci Australije kao instruktor različitih formacija, u Latinskoj Americi (Latin America), Africi (Africa), Kuvajtu (Kuwait). Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nije baš tako. To su mediji malo, nemam nikakvih, ja sam posle Australije otišao u Afriku. U Africi sam radio kao savetnik za bezbednost. Zatim, vazduhoplovna akademija, radio sam kao instruktor letenja i verujte, sve te kombinacije, i kao instruktor jedrenja. Tako da sam celog života bio neka vrsta instruktora i mislim da se to isplatilo dole u Krajini. I verovatno sam dobro radio taj posao dole. Ali moje jedino vojno iskustvo je u Australiji, nešto malo u Africi, ovaj, to je više bilo na bezbednosti nego na vojnom planu i ovo u Krajini koje je neverovatno iskustvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju, možemo da konstatujemo da vi kompetentno možete da cenite vojne operacije, vojnu organizaciju, dejstva na terenu i sve ono što se događalo na prostorima na kojima ste vi bili prisutni. Vi ste za to profesionalno obrazovani i da raspolazete iskustvom koje vam daje kvalifikacije kompetentne osobe da o tome sudite. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne bih rekao da je to na strateškom nivou, ali na taktičkom nivou svakako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam neću postavljati pitanja koja su izvan taktičkog nivoa, odnosno koja nisu konkretno povezana sa vašom aktivnošću.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali pre nego što pređemo na ta pitanja, recite mi, molim vas, da li ste za ovo vaše pojavljivanje u Hagu u svojstvu svedoka od ove strane preko puta primili ikakav novac?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Do sada mi je isplaćeno nekih oko 4.000 evra. Moram da objasnim da je najveći deo tog novca otišao za karte, ja sam iz Afrike došao ovamo, i za hotelski smeštaj. Ja sam dosta dugo, dosta vremena ovde. Nadam se da ne sumnjate da oni mene mogu da kupe za 4.000 evra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne sumnjam nego pitam, da li vam je šta nuđeno?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, za pokrivanje troškova oko 4.000 evra, sam dobio do sada za vreme koje sam proveo ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sve šta ste dobili od njih je samo 4.000 evra za troškove puta?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, i pokrivanje hotela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da još neke stvari razrešimo. Vi ste ovde pominjani od strane pojedinih svedoka, pretpostavljam da ste nešto od toga pratili, verovatno ne sve. Povezivani sa Službom državne bezbednosti Republike Srbije, kvalifikovani kao plaćenik. Je li vam to poznato?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je. Dosta toga mi je poznato, verovatno ne sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad mi, molim vas, odgovorite direktno i sasvim kategorično na pitanje, da li ste ikada bilo zvanično, bilo nezvanično, bilo direktno, bilo indirektno bili pripadnik Resora državne bezbednosti Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: U dva slučaja, jednom honorarno na 28 dana 1997. godine, kada sam angažovan da sa 20 posmatrača pratim vežbu. Za to sam dobio 3.000, pardon, 2.200 dinara kao honorar. Napisao sam svoj izveštaj i tada sam honorarno bio angažovan od njih. I drugi put je bilo reći o tome da ću u budućnosti biti angažovan, to angažovanje je bilo vezano za Frušku Goru, trajalo je negde desetak dana, možda dve nedelje i to se nije obistinilo. Bilo je u pripremi. Znači, to su jedina dva puta gde se ja osećam da sam bio u poziciji da eventualno primim naredbu od bilo koga iz Službe državne bezbednosti, u ta dva slučaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to što ste bili angažovani da posmatrate vežbu policije, to je bilo 1996. ili 1997. godine, je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: 1997. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bilo negde kod Niša, je li tako, po podacima koje ja imam? To je bilo u Srbiji kod Niša.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, napravio sam pauzu zbog prevodioca, kad pričamo direktno oni se, ovaj, da, blizu Niša negde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1996. ili 1997. godine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: 1997. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste tada angažovani upravo zato što su vas smatrali kompetentnim stručnjakom da ocenite njihovu vojnu vežbu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vi ste onda angažovani kao spoljni stručnjak, a ne kao pripadnik službe?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako da ni u to vreme vi niste bili pripadnik Službe. Je li tako ili ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle možemo da zaključimo da vi nikad niste bili pripadnik Službe državne bezbednosti Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne, nikad nisam bio pripadnik službe.

SUDIJA MEJ: Vreme je za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Transkript treba da se ispravi, ja sam u 10:31 rekao da je sada vreme za pauzu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, za vreme svog boravka u Krajini vi ste bili u sastavu jedinica odbrane SAO Krajine. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, dva puta sam ja bio dole. Prvi put sam bio u sastavu milicije Krajine i drugi put sam bio u sastavu vojske Krajine. Shvatite da u početku, kad je krenula odbrana, odbrana je bukvalno krenula od ljudi koje je milicija Krajine pod Martićevom komandom organizovala. Znači ja se sećam da sam bio u prvom delu rata 1991. godine pod komandom Milana Martića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem to, ali nesumnjivo je iz onoga šta vi govorite da je i milicija Krajine i Srpska Vojska Krajine, i jedno i drugo zajedno predstavlja snage odbrane Republike Srpske Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u svim funkcijama bili ste isključivo pripadnik snaga odbrane Republike Srpske Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I pod komandom organa Republike Srpske Krajine. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste za vreme svog boravka u Krajini i svih tih aktivnosti o kojima ste svedočili primili bilo kakvo naređenje od nekog lica koje je bilo pripadnik Službe državne bezbednosti Republike Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste primali platu za vreme vaše službe u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ni dinara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da raščistimo. Da li se uopšte može govoriti da ste vi u Krajini bili kao plaćenik ili iz ovoga što vi svedočite i iz podataka koje ja imam su vaši motivi bili sasvim drugačije prirode, odnosno da su, koliko ja shvatam, vaši motivi bili isključivo patriotske prirode, a ne nikakve lukrativne prirode, odnosno nikakvog koristoljublja tu nije moglo biti?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na trećoj strani u prvom pasusu svoje izjave navodite, ja ću vam citirati ovo što vi kažete: "U vojnom pogledu Krajina je bila u potpunom haosu".

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Bilo je to vreme masovnog preseljavanja srpskih izbeglica u Knin." Da li se sećate da je tada bilo već i veoma mnogo srpskih izbeglica koje su dolazile i u Srbiju?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja se bojim da je to greška napravljena, ja mislim da sam rekao masovnog preseljavanja izbeglica u Beograd iz Knina, možda iz Knina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz Knina?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, iz Knina, ne u Knin. Dakle, da, slažem se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da smo već tada imali, u toj prvoj godini, oko 100.000 srpskih izbeglica sa raznih područja Hrvatske, dakle ne samo iz Krajine nego sa raznih područja Hrvatske u Srbiji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam to, ali znam da je bilo malo ljudi u Kninu, da su, da je većina njih napustila i otišla za Srbiju, ali ne znam te brojke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda vi dalje kažete u ovom istom pasusu: "U srcima srpskog naroda vladao je veliki strah i opšti stav je bio da te ljude treba braniti". Jeste tako izjavili, kapetane?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi sada, šta je po vašem mišljenju bio razlog da postoji taj strah kod Srba i da srpski stanovnici beže sa područja Hrvatske?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne želeći suviše duboko da ulazim u istoriju, koliko sam pratio, dosta toga je rečeno ovde, ali morate shvatiti da taj, i vrlo je možda teško za nekog ko je živio na zapadu, a ja sam imao tu sreću da živim i na zapadu i u Srbiji i u Krajini, i onda mogu da shvatim koliko je teško Tribunalu da shvati da je to relativno siromašan narod koji je živio u malim kućama, gde je stoka živela u prizemlju, govorim o ruralnom području Krajine, a oni su živeli u malim sobicama gore, gde nije bilo ni televizora, gde su se prepričavale sve te priče i strahote iz Drugog svetskog rata koje verovatno tokom vremena bivaju i veće i strašnije i tako dalje. Pojave HDZ, pojave ustaških uniformi, pojave šahovnica, sama reč šahovnica za Srbina je značila veliki strah. Gotovo da ne postoji porodica koja nema neku veliku tragediju, i to se nije baš tako, nije to baš istorija, 50 godina, postoje ljudi koji su se sećali toga, koji su videli to. Tako da ja mislim da je svima jasno, ko je i malo pokušao da prati ta zbivanja, da taj strah ljudi koji su živeli tamo u tom periodu od povampirenog ustaštva, povampirenog fašizma je bio legitiman i opravdan. Ne znam da li...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sasvim je jasno, vi na strani 5, u drugom pasusu ove izjave kažete: "Među dobrovoljcima je u to vreme vladao opšte raspoloženje za borbu i odbranu srpskog naroda od povampirenog fašizma".

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bilo očigledno, nadam se. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Meni je bilo tako očigledno, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kažete dalje: "Među nama nije bilo velikih idealista, a iskreno govoreći, Srbima se nije smešila ružičasta budućnost". Da, izvolite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa da kažem, ako ja mogu mojim rečima, kako sam ja to doživeo. Čovek koji legne u krevet svojih pradedova u kojem je ležao tu već 600 ili 800 godina, probudi se odjedanput, i gde je bio deo konstitutivnog naroda, probudi se odjedanput kao potencijalna manjina, znači više nije narod nego potencijalna manjina, u istom tom krevetu pod vlašću koja obećava jame, klanja, proterivanja i sve ono osta-

lo. Znači, to nije baš ružičasta budućnost, nije, to je direktan prevod sa engleskog, pa možda ne zvuči toliko jako kao...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali kratko rečeno, odnosno sažeto rečeno moglo bi se konstatovati, pretpostavljam, vi to potvrdite ili porecite, da je upravo ovaj povampireni fašizam novih hrvatskih vlasti bio razlog za strah srpskog naroda u Hrvatskoj.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno, tu nema dileme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda idemo dalje, Kapetane. Da li vas je bilo ko pozvao da dođete ili poslao u Krajinu ili ste to tada osetili kao svoju patriotsku dužnost radi odbrane naroda kojem pripadate?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa prvenstveno je bio moj osećaj, kad sam shvatio da nešto stvarno mogu ja da pomognem i da bi ta moja pomoć spasila neke živote. Prvenstveno je to bio motiv. Ja mislim da niko od nas ovde ne bi mogao da sedi na ovoj stolici, a da zna da može da izađe i da spasi neki život. I ne smatram da je to nešto nobelno, nego da je u svima nama to urođeno, ako mislimo da možemo da spasimo neki život, a ja sam bio ubeđen i siguran sam da sam to i uradio, mojim dolaskom dole spasio sam dosta života. Znači, to je prvenstveno bio moj osećaj, a pozvan sam od Saše Medakovića, čuli ste, od jednog koji me je, on je bio glavni pokretač da ja odem u Krajinu. Međutim, moj glavni razlog odlaska dole je bio moj osećaj. Na kraju krajeva, kao što sam rekao u mojoj izjavi, nisu mogli čak ni da me spreče, niko nije mogao da me spreči da odem dole, ni vi ne bi mogli da me sprečite u tom delu da, ja sam stvarno osećao potrebu da odem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pomenuli ste sad Sašu Medakovića. To je čovek koji je iz Krajine i koji je živio u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, da. I poginuo u Krajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Živeo, radio, poginuo u Krajini, u odbrani naroda od ustaša?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sobzirom da smo ovde čuli tvrdnje da su Franko Simatović, pa u neku ruku u Babićevom svedočenju i Jovica Stanišić bili nadležni za ovaj kamp u Golubiću, čak je bilo reči o tome da je Franko Simatović bio komandant tog kampa u Golubiću, recite mi da li je

tačno da ste u vreme svog boravka u Krajini isključivo vi bili komandant kampa u Golubiću ili je u bilo koje vreme to bio neko drugi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Isključivo sam ja bio i niko drugi to nije mogao da bude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vas je na mesto komandanta tog kampa postavio neko iz Državne bezbednosti Srbije ili vas je postavio neko iz Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Milan Martić, sa odobrenjem Milana Babića koji je bio vrhunska vlast u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, na mesto vas je postavio legalni šef policijskih snaga Krajine Martić i uz saglasnost tadašnjeg predsednika Vlade SAO Krajine Babića?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je sa tim vašim postavljenjem ikakve veze imala Služba državne bezbednosti ili bilo ko iz Srbije, da kažemo, u najširem smislu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne, to nikako ne može biti činjenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije uopšte sporno, upravo kako ste objasnili, da ste u prvoj fazi, kad ste bili pripadnik milicije Krajine i na tom mestu funkcionisali u tom kapacitetu, a da ste kasnije bili u Srpskoj vojsci Krajine u okviru sistema komandovanja snaga odbrane Krajine, i kad je reč o policiji i kad je reč o vojsci, a ne Srbije ili JNA. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. I o tome postoji dokumentacija sva, ja mislim da tu nema sumnje nikakve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno, nešto ste o tome govorili, da je odnos tadašnji priličnog dela pripadnika Teritorijalne odbrane Krajine ne retko bio gotovo neprijateljski prema pripadnicima JNA?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, bilo je tu dosta frakcija. Počele su da se rađaju frakcije, u stvari ... Meni je to malo bilo ... Dolazeći sa strane, pokušavajući da pomognem. Kad kažem sa strane, ne zaboravite da sam ja doživljavao Knin i Zagreb i Rijeku i Ljubljanu kao moje gradove, znači nisam ja sad išao tamo negde da ratujem, to je moja država bila, ali

ja koji sam došao iz Beograda, primetio sam veliku frakciju između Babića i Martića i da su te struje bile i u vojsci koja je totalno bila nedostupna, nedodirljiva. I verujte, prvi put kad sam ja progovorio prvu reč sa oficijom JNA, to je bilo tek u avgustu, a ja sam stigao, pardon u julu, a ja sam stigao 4. aprila u Krajinu. Toliko je vojska bila distancirana od Srba i verujte, ja sam mnogo lakše saradivao sa UNPROFOR-om nego sa snagama JNA dok sam bio u Krajini. Sramota da se to kaže, ali baš je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na petoj strani vaše izjave u osmom pasusu kažete: "JNA je bila potpuno nevažna, nismo ih ni o čemu obavestavali. Nismo imali poverenja u njih. Bili su u blizini, između dve strane i nismo znali kako će reagovati". Da li ste tako izjavili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Jer u to vreme u snagama JNA bilo je i Hrvata, i Makedonaca, i Slovenaca i svih nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je ovakav odnos prema JNA proizilazio iz činjenice da je JNA u to vreme imala podjednak odnos prema obema stranama i da je, ustvari, bez izuzetka nastojala da vrši ulogu nekakvog tampona između ovih hrvatskih paravojnih formacija i srpskih teritorijalaca i policije ili srpskih civila?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sada kako se uzme. Pošto je komanda Pete armije bila stacionirana u Zagrebu, ja sam, ja sam stvarno osećao u tom periodu da je armija bila protiv Srba. Sada sa distance gledano, slažem se sa vama da je možda bila neutralna, ali ja verujem da je ona armija koja je bila u Glini, da ona nije bila naklonjena Srbima baš ni malo. Ali u svakom slučaju, ovaj, možemo reći da je radila mnogo bolji, mnogo savesnije se odnosila u držanju linije između Srba i Hrvata nego što su to pojedine snage UNPROFOR-a, bar iz mog iskustva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li, prema vašem iskustvu vremenom upravo u tim sukobima koji su tada nastali kao rezultat pritisaka i nasilja ovih hrvatskih paravojnih formacija prema Srbima, da su vremenom mnogi oficiri i vojnici hrvatske nacionalnosti sve više dezertirali iz JNA, čak sa delovima jedinica, naoružanjem i sredstvima i pridruživali se hrvatskim paravojnim formacijama?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je opšte poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U stvari, najveći broj oficira Pete armije je tada dezertirao. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Pretežno su tamo Hrvati služili u Petoj armiji, tako da nikako ne možete reći da je armija držala moju stranu. Kažem moju, jer ja sam jedini bio koji je izvodio vojne operacije u tom trenutku i većina su bili, da, najveći deo je tada dezertirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam shvatio iz vašeg svedočenja da ste vi bili čak u to vreme prilično zabrinuti da ne dođe do kakvog dejstva JNA prema vama. I ako sam dobro zapisao, rekli ste, 60 posto snaga kojima ste raspolagali držali ste u pripravnosti u slučaju da vas napadne JNA. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Na žalost, tako je bilo. Čak smo imali jedan sukob u Glini, nakon oslobađanja Gline.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi sada iz tog vašeg iskustva, da se desilo, ja ne kažem da se to desilo, ali da se desilo da ste vi sa svojim snagama napali pripadnike JNA, da li smatrate da bi JNA uzvratila braneći se?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno bi uzvratila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je, kada je napadana od strane hrvatskih snaga, ona u stvari samo uzvraćala vatru i nije vršila nikakve agresivne aktivnosti prema hrvatskoj strani?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Po mojoj proceni, mislim da je imala mnogo više snage da uzvрати nego što je uzvratila i da je mnogo imala više kapaciteta. Ja verujem da sam ja bio na čelu takve jedne, da bih uzvratilo mnogo žešće nego što je to JNA uradila u tom, kad je bila opkoljavana, kad su garnizoni bili opkoljeni, kad su im kasarne bile opkoljene, kad su im ljudi bili ubijani, mislim da nije dovoljno uzvraćala. Ali to je moja procena, sad koliko to vredi...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se može reći u stvari da su oni i po cenu i žrtava i ponižavanja nastojali da na svaki način svedu svoje reagovanje na minimum koji je zahtevala odbrana garnizona koji su bili napadnuti?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, može se to reći, slobodno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je reč o ljudima koji su činili odbranu Krajine, na početku samo milicija, teritorijalci, kasnije Srpska vojska Krajine, da li je tačno da su to bili upravo ljudi iz Krajine i da su samo,

da se može reći u pojedinačnim slučajevima ili u nekim grupama dolazili dobrovoljci iz Bosne i Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Na samom početku, ja govorim sve tamo negde do jula meseca, ja mislim na prste jedne ruke bi mogli da nabrojite koliko je dobrovoljaca zalutalo dole u Krajini, tako da na početku gotovo da nije bilo ljudi iz bilo kojih drugih delova osim iz Krajine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ikad za vreme vašeg boravka u Krajini, a vi ste bili negde do 1994. godine sa prekidima, je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Do 1995. godine, skoro do pada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Skoro do pada. Da li je ikad tamo bila neka jedinica MUP-a Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ako mi date dva minuta...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Hvala. Jedini ljudi koji su ikada nogom kročili iz MUP-a Srbije, za koje ja znam, a ja mislim da dosta znam, su Jovica Stanišić, jedanput u jednoj relativno neformalnoj poseti. Frenki Simatović jedno tri, četiri puta, 'ajd' neka bude pet puta da smo se viđali u samom početku. Meda Radonjić koji je bio tamo jedno tri dana, to je, pomenuo sam ga, Milan Radonjić i Dragan Filipović koga sam isto video jedno tri, četiri puta. Po mom ubeđenju, šta su oni tamo radili? Skupljali su obaveštajne podatke. Mi govorimo o četiri čoveka, jedan, dva, tri, četiri čoveka, 1991. godina gde kompjuteri još nisu postojali, prvi kompjuter u Krajinu je ušao 1993. godine. To šta su oni mogli da urade, od tih četvoro ljudi, ne znam šta je Jovica po zanimanju, da li je pravnik ili političke nauke, ne znam. Imate dvojicu socijalnih radnika koji rade za službu, defektologa, samo oni nemaju defektologe, pa socijalni radnik, i imate jednog nezavršenog kibernetičara, informatičara, to je Frenki. To je toliko napumpano, njihovo to prisustvo tamo. Gospodine Miloševiću, na hiljade posmatrača je prošlo Krajinu, ja ne verujem da ćete naći, a sigurno ima, ja sam siguran da i ovaj Sud ima jako puno njihovih izveštaja, jer znam da su o meni pisali puno izveštaja, sigurno su pisali o svima, ne verujem da ćete naći da se oni, da se pominje peti čovek, a verujte, ima mnogo više ljudi koji danas rade ovde u Tribunalu, a koje sam ja viđao po Krajini. Tako da stvarno mislim, možda sada malo potenciram, izgleda da sam zaštitnički raspoložen prema Frenkiju. Jesam, zato što poznajem čoveka 12 godina, tačno znam šta je

radio tamo. Mi smo prijatelji, to je i Babić rekao, rekao je: "On mu je kao bio nadređen, ali su bili i prijatelji", ili ste mi nadređeni ili smo prijatelji, ali ne verujem da postoje obe priče. Ja bih samo voleo, ne mogu da verujem da ovoliki broj ozbiljnih ljudi raspravlja o četiri srednje školovanih ljudi koji su boravili nekoliko...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, samo trenutak, samo trenutak. Ne trčite, molim vas, pred rudu, koncentrišite se na pitanje i bavite se pitanjem. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govoreći o toj četvorici, shvatio sam da ne govorite ni o kakvom njihovom dužem prisustvu već o njihovom ukupnom prisustvu za to vreme koje se može meriti samo na po dan, dva ili tri za svu četvoricu. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne bih mogao da kažem da je neko bio tamo tri dana, dan da, dva možda, ali tri dana, za nikog ne bih mogao da kažem da je boravio duže od tri dana tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je jasno da ta četvorica ljudi, osim eventualno nekih rodbinskih razloga, kao što znate, Stanišić ima rodbinu u Krajini, da su mogli da se bave isključivo prikupljanjem podataka i sagledavanjem situacije, što je ustvari i bio njihov posao?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam apsolutno ubeđen da je tako i da nije bilo uslova da se bilo šta drugo više radi, pogotovo ako imate Babića protiv sebe, ako imate JNA protiv sebe. Ako imate sve te frakcije protiv sebe, nije bilo uslova tehničkih da se bilo šta drugo radi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, želim da tu, ovu stvar potpuno raščistimo do kraja. Ja sam sinoć na medijima, i beogradskim i zagrebačkim, video vest o tome da ste vi ovde svedočili kako su formacije u Krajini formirane u nadležnosti MUP-a ili DB Republike Srbije. Pa pošto sam vas ja razumeo da kad govorite o MUP-u i DB, govorite o MUP-u i DB Krajine, kad govorite o vojsci, govorite o JNA do Vensovog plana (Vance Plan), a o srpskoj vojsci Krajine posle povlačenja JNA. Dakle, da li sam vas ja dobro razumeo ili su novinari koji kažu da ste vi svedočili da je Državna bezbednost Srbije organizovala vojne formacije u Krajini to ispravno obavestili kroz medije? Šta ste vi juče svedočili?

SUDIJA MEJ: Da nešto bude jasno, molim vas. Nije važno šta izveštaji kažu. Ono šta je važno na ovom suđenju, je ono šta se izjavi pred Pretresnim većem i ono šta Pretresno veće odluči o tome. Ovde se sada, naime tvrdi, izgleda da optuženi tvrdi da vi govorite o Službi bezbednosti Krajine, a ne Srbije. Ako želite da se ovo pitanje razjasni, optuženi će da ga razjasni, zamolićemo ga da to učini, ali možda sada možete da nam date odgovor.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Kada sam juče govorio, isključivo sam govorio o službi Krajine, miliciji Krajine i vojsci Krajine ili JNA do Vence-Ovenovog plana (Vance-Owen Plan).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nadam se da smo to pitanje razjasnili. Jer vi ste govorili da niko nije mogao da učestvuje bez odobrenja ili Službe ili policije ili vojske, tako ste rekli?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Stojim iza toga i dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja to ne dovodim u pitanje, samo sam želeo da bude jasna definicija, upravo zbog ovakvog prenošenja i izvrtanja stvari u javnosti. Pod Službom podrazumevate Službu državne bezbednosti Krajine, pod vojskom srpsku vojsku Krajine, a pod policijom policiju Krajine. I ni pod jednom od ovih organizacija ne podrazumevate policiju ili Službu državne bezbednosti Srbije, je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na trećoj strani, u četvrtom pasusu svoje izjave navodite da je u vreme kad ste došli u Krajinu, Državna bezbednost Krajine već bila osnovana. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, po mom shvaćanju, upoznao sam Duleta Orlovića i njegove, da, naravno, Sašu Medakovića i tako...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda kažete, takođe na strani 3, u četvrtom pasusu, da ste u to vreme Frenkija Simatovića u Kninu videli samo nekoliko puta i da ste, kad ste Sašu Medakovića pitali: "Ko je taj čovek i ko je Jovica Stanišić", da vam je on odgovorio da su iz beogradskog DB, ali da žele da ostanu inkognito, jer njihovi šefovi ne znaju da su tu. Oni su bili, to je ono šta piše na strani tri, u četvrtom pasusu vaše izjave, jeste tako izjavili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno. I nisu bili jedini ljudi koji su dolazili tu, a da njihovi šefovi nisu znali. I doktor Ivanović koji je uzeo

slobodne dane i došao u Krajinu da pomogne, njegovi šefovi u bolnici nisu znali, na primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, nesporno je da su Služba državne bezbednosti Republike Srbije i Državne bezbednost Krajine saradivale u određenom smislu, jer su to prijateljske službe?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja nemam detalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali da li je tačno da vi nikada niste primali bilo kakvo naređenje od, recimo, Frenka Simatovića ili Jovice Stanišića, u pogledu bilo kakve vojne, bezbednosne ili druge aktivnosti?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da je tačno. To bi isto bilo kao kada bi portir kuvaru dao... Ne razumem, oni nisu imali ni uslova da mi izdaju bilo kakvu, jer nisu znali ništa o poslovima na kojima sam ja radio niti su poznavali taj posao. Rekao sam vam za njihove kvalifikacije u aprilu 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, iako smo, čini mi se, definisali i ustanovili izuzetno skromno vreme i broj ljudi koji su tamo dolazili uglavnom, kako smo konstatovali, radi prikupljanja podataka, da li vam je direktno ili indirektno bilo šta poznato da su oni ili bilo ko drugi iz Državne bezbednosti Srbije inicirali ili sugerirali, da ne kažem naredili da se izvrši bilo kakav zločin na području Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne daj Bože, ne, apsolutno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite na strani 7, u trećem pasusu, vas citiram: "Frenki se povremeno pojavljivao, ali mi je teško da poverujem da je Miloševićev čovek, nisam čuo da je ikad rekao lepu reč o njemu". Dakle, da li ste uopšte tada, a i sada mogli da zaključite da sam Frenkija ja poslao u Krajinu ili se on tamo u stvari pojavljivao isključivo obavljajući svoju profesionalnu dužnost, a on je vodio obaveštajni rad u Službi državne bezbednosti Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Najiskrenije, nikako nisam mogao da povežem Frenkija sa vama, sa vašim političkim radom. Ja sam odrastao u jednoj zemlji gde baš nismo školovani da pokazujemo suviše respekta prema političkim liderima i mislim, u mom prisustvu nikada ni po čemu nisam mogao da vas povežem, vas dvoje zajedno. Njega sam doživljavao kao pripadnika Službe koji je, koji radi profesionalno svoj posao u borbi protiv terorizma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste na strani 7, u trećem pasusu svoje izjave i naveli da je on u to vreme na sebe gledao kao na profesionalnog agenta za borbu protiv terorizma, pre nego na bilo kakvu političku ličnost. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada da vas pitam, pošto mi nije jasno u vezi sa ovim svedočenjem koje ste imali, da li sam ja dobro razumeo. Vi kažete da ste, pošto ste rekli da ste Stanišića samo dva puta videli u Kninu, da je tamo imao rodbinu, drugi put ste ga videli kad je navodno došao da vas razreši dužnosti. To vam je na strani 7, pasus 4. Iz onoga šta ste vi svedočili ja imam utisak da to nije dobro formulisano ovde. On nije došao da vas razreši dužnosti, sobzirom da ste vi imali sukob sa Babićem koji vas je optuživao da ste plaćenik, pošto vas on nije na tu dužnost ni postavio, mislim na Stanišića. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Stanišića sam samo jedanput video. Drugi put sam se, mislim da je tu igra reči u tom pasusu, ako mi date sekundu, objasniću vam jednostavno. Drugi put sam ja video Stanišića u Beogradu nakon nastanka problema sa Babićem, gde je on meni rekao da ja više ne bi trebao da se vratim nazad. Kad sam, jeste, iskoristio sam termin "razrešio", jer on mi je stavio do znanja da više ne mogu da se vratim tamo, ali naravno, to ne znači da me je on postavio. Mogao je patrijarh Pavle da me razreši, i on je imao uticaja, mislim...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bila sugestija, a doći ćemo i na motive takve sugestije, ja se nadam, da i njih razjasnimo. Kad govorite o Babiću, vi kažete na strani 7, u desetom pasusu: "Njegov problem je bio što se na mene gledalo kao na Martićevog prvog čoveka, a on je bio Martićev politički protivnik. Kad bi mogao meni da naškodi, mogao bi i Martiću i preuzeo bi kontrolu nad vojnim snagama u Krajini". Jeste tako izjavili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Možda je tu malo moje sujete, Bože moj, ali stvarno sam osećao da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je tačno da je u stvari Babić svim snagama želeo da preuzme kontrolu nad i vojnim i političkim snagama u Krajini, jednostavno nad svim šta se dešavalo u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Nema dileme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je onda tačno da vas je u stvari Milan Babić proterao iz Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam doživeo da je Milan Babić nad vama, a ne obratno, kako se predstavlja ovde, imao više autoriteta, jer da ste vi imali nad njim autoriteta i Frenki i ja bi ostali u Krajini. Ja bar tako mislim. Međutim, smatram, i to je bio, moj možda prvi odraz netrpeljivosti prema vama je upravo taj, ali ja sam doživeo to na taj način da je Babić zvao vas, da ste vi pozvali Stanišića i da je Stanišić meni rekao da ne silazim dole. U pravu ste da je to bila Babićeva odluka i radi njegove odluke, ja nisam došao dole, ali nije mi to saopštio Babić, to mi je saopštio Stanišić i u mojoj glavi i posle onoga šta sam čitao o Babiću, ja sam tako to napravio. Da li je bilo tako, ja stvarno nikad nisam prisustvovao ni jednom sastanku ili razgovoru između vas i Babića, ali to je ono u šta ja verujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li možda iz ovoga šta sad govorite možete da izvučete zaključak, upravo zbog tog pritiska koji je tamo bio, ne da je neko to naredio nego da je ustvari Jovica Stanišić hteo da vas zaštititi od političkih sukoba koji su tada izbili u Krajini na relaciji između Babića i Martića i pritisaka koji su pratili te sukobe?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam razmišljao na taj način, ali ima logike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je blizu pameti da je to onda bio politički vrh Krajine koji je predstavljao Babić i da je, vi ste sami juče govorili, smatrali ste da ste sklonjeni sa scene i onda videli na televiziji kako Babić kaže: "Kapetan Dragan je plaćenik koji je unajmljen da izvrši svoj deo posla, on je isplaćen i on je otišao". Jeste tako rekli juče?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je onda iz toga jasno da je on hteo da omalovaži ono šta ste vi uradili tamo za odbranu naroda Krajine, a istovremeno da skine sa sebe odgovornost, jer su ga mnogi ljudi kritikovali zašto ste okrenuo protiv vas i zašto je vas, koji ste bili tu po nekoj opštoj i javnoj oceni najkorisniji čovek za organizovanje odbrane Krajine, udaljio iz Krajine? To bilo njegovo pravdanje "pa dobro, on je plaćenik, on je unajmljen, završio posao i otišao", je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ako bi mi dali dva minuta, baš bih voleo nešto da kažem povodom ovoga, to je meni koska u grlu od 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Posle bitke za Glinu situacija u Krajini se okrenula za 180 stepeni. Ja sam to doživeo. Od jedne bezizlazne situacije od 4. aprila do jedne apsolutno dominantne situacije 28. jula na našoj strani, gde sam najozbiljnije najmanje očekivao orden, ne samo za mene nego za odbranu Krajine, ja bivam smenjen. Nisam ja mogao da verujem u svojoj glavi da neću dobiti apsolutnu podršku vašu, pa čak i JNA, čak i svih političkih struktura u eventualnom sukobu sa Babićem. Ja sam vas okrivio da niste iskoristili dovoljno autoriteta da izvršite pritisak na Babića, dok vas ovde izgleda optužuju za obratno, tako da ne možete dobiti ni u jednoj situaciji. Ne bih voleo da sam u vašim cipelama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali da se vratimo na to. Da li dozvoljavate, dakle mogućnost, upravo na osnovu onoga šta ste citirali iz razgovora sa Stanišićem juče, da je on želeo da vas zaštiti od tih, da vas izvuče iz tih sukoba koji su u Krajini nastali? Jer vi ste rekli juče da vam je u šetnji rekao da se u Krajini događaju prljave stvari, da ste se vi nesvesno uključili u politiku i da zbog toga smatra da treba, nije upotrebio tu reč, nisam vas čuo da ste to rekli, ali praktično, meni se čini da je njegova namera bila da vas zaštiti od tih pritisaka i od toga da ste se našli u tom neprijatnom položaju zbog tih prljavih stvari koje su počele tamo da se dešavaju.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Moguće je, ali ako je njegova procena da zaštiti jednog čoveka, u stanju je da dozvoli da se raspadne jedan odbrambeni sistem koji je postavljen. Meni je to tada teško bilo da shvatim, ali sada, kada sa ove tačke gledišta, da, ja mislim da je Stanišić prema meni dugo imao jedno poštovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vas je, po onome šta govorite, kad ste bili zaprepašćeni da je po vašem povratku zauzeo tvrđavu sa nekim neurednim sastavom koji nije ličio na vojsku, došao kod vas Frenki koji kažete da je bio uzbuđen, tu na taj sastanak i rekao vam da su problemi između Babića i Martića.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da korigujem, Frenki nije došao na sastanak, on je došao do mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Do vas samo?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete da je posle ušao Babić i da ste vi prilično, ovako rekao bih, bili neprijatni prema njemu. Jednostavno, smatrali ste ga negativnim faktorom, ajde da tako kažem, u najblažem smislu, za stvari koje se tamo događaju.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Smatrao sam ga kao nepoštenim, kao čovekom koji ne drži reč, jer sam bio ubeđen da je postignut dogovor između Martića i Babića, da će Martić voditi oružane snage, a da će Babić voditi politiku. I to je rečeno i u mom prisustvu jednom prilikom dok su oboje bili i onda sam shvatio da gospodin Babićeva reč ne znači ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da on mnogo više želi od toga šta je na početku želeo da bude definisan kao njihov međusobni odnos. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Njegov nadimak je bio Titić, ako se sećate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pitao sam ga to upravo ovde da li zna da su ga zvali Titić, pošto je sve hteo da drži u svojoj ruci. A dobro, recite mi molim vas, da li je tačno, da li sam ja dobro zaključio, kad ste rekli svojim oficirima da ćete vi da idete i kada ste ih uputili da se obaveste od Frenkija, da ste to učinili zato što je on obaveštajac, što raspolaže informacijama i što ste ga smatrali časnim čovekom koji će im reći istinu kad ga pitaju, a ne da ste ih uputili da on sad njima komanduje? Jesam li ja u pravu ili nisam?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Neosporno je da Frenkija smatram jako časnim čovekom i dan danas. Shvatite moju poziciju, ja sam relativno kratko bio u Krajini, nisam više znao kome da verujem. Frenki, pored toga što ste vi naveli je i Beograđanin i mislio sam da će biti najobavešteniji o tome šta se dešava. Ja sam imao jednu moralnu obavezu da tim ljudima, ne možete da komandujete sa nekim i onda da se izmaknete i da kažete: "E, sad ste sami", nemoralno je. I osećao sam da sam morao nešto da im kažem. Ništa pametnije nisam mogao da se setim tog trenutka, jer ta odluka je donesena u trenutku. "Ako se meni nešto dogodi", jer osećao sam da može nešto da mi se dogodi, "ako me više ovde ne bude bilo, slušajte šta Frenki ima da kaže", to je direktna terminologija koju sam iskoristio. Nikakva komanda, ne daj Bože, mislim, ja ne znam šta bi Frenki radio sa takvom komandom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Idemo dalje. Kada već pominjete Babića i njegove političke aktivnosti i ambicije na području Krajine, da

li bi mogli da kažete da se radilo o čoveku koji je bio opredeljen za mir ili se radilo o čoveku koji je hteo da kontroliše vojsku i čoveku ratne opcije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ću se potruditi da ne unesem emocije, jer stvarno imam mnogo razloga da ne volim tog čoveka. Prvo, kao čovek, to je čovek koji se budio u 14.00 ili 15.00. On nikad nije dolazio u kancelariju pre toga. Kao drugo, on je imao jednu svađu sa mnom, zašto ja ne dozvoljavam brade i četnički imidž među "Knindžama". Moj razlog je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kritikovao vas je što ne dozvoljavate brade i četnički imidž među "Knindžama". Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: On je bio u tom periodu vrlo blizak Šešelju i mislim da mu se sviđala ta opcija. Čuli ste i za onaj incident kasnije sa Šešeljevim autobusom. Tako da, po mom mišljenju, on je bio apsolutni, čak je i kritikovao Z-4 plan (Z-4 Plan) i tako dalje, da mi nikad nećemo da damo i da se iz Beograda vrši pritisak da se, da oni hoće, da Beograd hoće da pokloni deo krajiške teritorije. I bio je veliki oponent onih dešavanja, potpisivanja Vens-Ovenovog plana i oko razoružavanja i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste imali neki specifičan konflikt sa Babićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Znate kako, ja u principu sam odrastao, verovatno ste i to primetili dok ste vi bili na vlasti, ja imam jedan odnos prema političarima na vlasti. Smatram da je to moje, to je ustvari moje političko opredeljenje da uvek budem deo opozicije, kako sam bio za vreme Tita, za vreme vas, tako sam i prema ovima sada, i onima što su gore. U principu, ja sam uvek i takav ću i biti, tako da sa njim nikad nisam imao neke vrlo bliske odnose. Smatrao sam, šta ja imam sa njim da pričam. Tako da ne bih ja voleo da, vrlo malo smo mi imali, osim onda kad smo morali, a tada sam samo poštovao njegovu funkciju, kao što sam vas ispoštovao kad smo se sreli, ne znam da li se sećate, na ulazu u "VMA" gde sam vas kurtoazno pogledao, i ako su nam se pogledi ukrstili na ovoj predstavi gde sam sam opet kurtoazno pozdravio. Ali moje privatno mišljenje o političarima na vlasti je uvek negativno i ja uvek tražim lošu njihovu stranu, misleći da ih tako teram da daju najviše od sebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je šta poznato o aktivnosti Babića u pogledu naoružavanja ili formiranja neke jedinice tamo, mimo struktura koje su tada legalno bile uspostavljene u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo malo, osim da sam ja oteo od njega dve cisterne sa naoružanjem koje je bilo potopljeno u cisternama, na gorivu. Kad kažem oteo od njega, tajna služba mi je dostavila informaciju da granicu prelazi, da će granicu preći, kad kažem granicu, govorim između Bosne i, grahovsku granicu, da će preći dve cisterne koje sadrže naoružanje i koje nije namenjeno meni. Istinu da vam kažem, mi smo u Krajini imali toliko oružja da je mnogo više oružja došlo iz Krajine u Beograd nego što je moglo da ode. Oružje koje je dolazilo iz Srbije, to je bilo neko lovačko naoružanje koje su nekim privatnim kanalima nosili tamo, bar ono šta sam ja upoznat. Ja sam presreo te cisterne. Bio je vozač, mogao bih čak da nađem i njegovo ime, ali toliko je prošlo, kad sam ga pitao "gde nosiš ovo oružje?", kaže: "To je za Babića". Mi smo uzeli to oružje. Naravno, pošto je čovek dolazio sa najboljim namerama, vozač, njega smo pustili i zadržali smo to oružje, očekujući Babićevu reakciju na to oružje. Ja ne znam, nije prema meni bilo neke reakcije, ali koliko se sećam da me je Frenki obavestio kasnije, mada, ovo bi moralo da se proveri šta ću reći, da mi je Frenki rekao da se žalio ili vama ili nekom da mu mi krademo oružje ili tako nešto. Ali ne znam tačno detalje, do mene nije došlo. To naoružanje su bili "Tompson 45" (Thompson 45), u principu konzervirano naoružanje Drugog svetskog rata koje je negde stajalo za, negde konzervirano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi ste objasnili da je Babić bio zadužen da, on je bio glavna politička ličnost, a da je Martić vodio odbranu. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je i smatrao sam da bi oružje...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A za koga je onda Babić to oružje, za koga je nabavljao to oružje?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa za neke njegove četnike koji su kasnije, koliko sam ja upoznat, opljačkali Drniš. Ja nisam bio tada tamo, ali bar informacija koja je došla do mene...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dovoljno, dovoljno Kapetane. Hvala vam. Da li je tačno da je veliki broj pripadnika vaše jedinice posle preuzimanja te vlasti u Krajini od strane Babića i tog sukoba sa Martićem, kad je on potisnuo Martića, da je deo pripadnika vaše jedinice pao u nemilost i da su zbog toga potražili utočište u Srbiji, da su napustili Krajinu i došli u Srbiju?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno, dakle, nešto o tome govorite i na četvrtoj strani, u drugom pasusu, da je deo vaše jedinice otišao i pridružio se jednom kampu za obuku na Fruškoj Gori?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je bilo i na moju inicijativu i pritisak koji sam ja imao, i autoritet koji sam ja imao kod Frenkija, gde sam mu rekao da ja imam moralnu obavezu prema tim ljudima koji su bili podamnom, koji su meni verovali, koji su sada na ulici, a imaju neko znanje koje će Službi moći biti od koristi, ipak je rat tamo, da ih primi u službu. I on je obećao da će uraditi sve šta može za njih, koliko je on mogao sa te pozicije na kojoj je on tada bio. A ne verujem da je Frenki bio neki...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno da je taj kamp na Fruškoj Gori bio ustvari jedna vrsta izolacija tih ljudi i kontrole nad njima, za vreme dok su boravili na području Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Čak i prihvatilište, bolje da budu na jednom mestu nego da se rasture po čitavoj državi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je većina njih, kada je izrazila želju da se vrati u krajeve iz kojih su došli, samoinicijativno odlazila odatle i pridruživali se komandama mesta iz kojih su došli ili tamo gde su smatrali da su potrebni, da mogu da pomognu odbrani?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Samo radi perspektive, jer ja imam utisak da ovde možda Tribunal misli da se ovde radi o vojsci nekoj. Tu se radi između 15 i 25 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O maloj grupi ljudi. Ja i govorim o maloj grupi ljudi.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, jedan deo se odmah vratio, rekao je: "Šta mi radimo ovde, sedimo dok se tamo ratuje", a drugi deo koji je imao, koji je čekao da se vrati tamo dok se ne stvore uslovi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kažite mi, Kapetane, sasvim kratko, na koji način se vaša jedinica, odnosno popularne "Knindže" naoružavala u toku 1991. godine i 1992. godine u Krajini?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: U Krajini je već bilo oružja. Ne zaboravite da sam ja stigao tamo 4. aprila, tu je već bilo borbi i borbi. Znači, ja nisam bio tamo pre početka sukoba, ja sam došao tamo dosta, godinu

dana nakon početka sukoba. Tamo je već bilo naoružanja, a i bio je, mislim da je Dragišić, pukovnik Dragišić, komandant Teritorijalne odbrane koji je imao ključeve od skladišta Teritorijalne odbrane. Kasnije, vremenom, malo smo krali od vojske, malo smo, ja sam iz Gline doneo prva oklopna vozila, prve protivtenkovske rakete, dobio sam od ustaša. Kasnije, nešto ono šta je UNPROFOR ostavio Hrvatima, pa kad smo mi ponovo preuzeli tu teritoriju i nešto od UNPROFOR-ovog naoružanja. Tako da, imali smo mnogo više, mi smo bili u stanju da zarobimo mnogo više oružja nego što smo bili u stanju da koristimo. Tako da oružje sigurno nije veliki problem. Mnogo je veći bio problem oružje koje je iz Krajine dolazilo u Srbiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da, izuzev jednog malokalibarskog topa, niste imali nikakvo teško naoružanje u vašoj jedinici?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je 14 milimetarski top iz Drugog svetskog rata koji je jedan Srbin čuvao i držao u borbenoj gotovosti. Možda bi svi trebalo da se zapitamo zašto neko 50 godina, u ono Titovo sretno vreme bratstva i jedinstva, čuva top od 50 milimetara. To je jedino artiljerijsko oružje koje smo imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Negde konzerviran, zakopan?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Održavan u borbenoj gotovosti, podmazivan redovno, operativan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na strani 6, u osmom pasusu kažete kako je vaša jedinica bila već 1991. godine vrlo poznata i da su vam Srbi sa svih strana pomagali, donosili opremu, pomoć. Da to nikad nije predstavljalo problem, da su vam čak donosili razne stvari koje vam nisu uopšte bile korisne, ali da je tu bilo, kako bih rekao, ono šta je najvažnije tu je bila jedna velika dobra volja da vam se pomogne, a koliko je od toga bilo upotrebljivo, koliko ne, to je druga stvar. Je li to jedna atmosfera kakav je odnos bio prema vama i vašoj jedinici?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo upravo tako, jedan opštenarodni pokret je bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je, kad je o finansiranju reč, ono išlo preko Martića. Pa vas pitam da li je bilo normalno i logično da Martić, kao prvi čovek policije, bude i najupućeniji i najkompetentniji u distribuciji sredstava, opreme i uopšte pomoći koju je milicija ili Srpska vojska Krajine u to vreme dobijala, uključujući pomoć koju je dobijala od Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, to je jedini ispravan način bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bilo koji komad oružja, lakog ili teškog, na području Krajine dobili od nekog pripadnika Službe državne bezbednosti Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Jedini komad oružja koji sam dobio i to od Jovice Stanišića "CZ-99", on je imao nekoliko komada, tek su se napravili, sa njegovim potpisom, kao poklon i čestitka za ono šta sam ja radio tamo. Ja mislim da je to poklon bio kao čovek čoveku, a nikako kao, to je jedini komad naoružanja iz koga nikad nije opaljen metak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kod nas je uobičajeno da se pištolj daje na poklon, pogotovo sa potpisom, to nije ništa neuobičajeno. To nije bilo u smislu naoružavanja već u smislu pažnje i poštovanja. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi objasnite...

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, da li ćete se stalno služiti ovim izjavama? Da li želite da sudije dobiju te izjave? Morate da imate na umu da sudije u ovom trenutku nemaju te izjave i neće ih ni imati, osim ukoliko vi ne odlučite da ih imaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam potrebu da to tražim, jer nemam spora u pogledu autentičnosti ovih tvrdnji sa svedokom. Pa nema potrebe da dokazujem pred vama da on ne govori istinu, jer kad ga citiram i on kaže da je tako rekao, onda ja mislim da je to dovoljno. Hvala vam lepo na dobroj nameri, gospodine Kvon (Kwon). Ja želim samo, a vi ćete sami odlučiti da li vam treba...

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, Tužilaštvo se neće protiviti uvrštenju izjave ako gospodin Milošević to želi da učini, a možda će to i samo Tužilaštvo da učini prilikom dodatnog ispitivanja.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva 392.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne uklapa mi se nešto šta sam pročitao u vašoj izjavi, Kapetane, sa onim šta ste svedočili pa želim da nastojimo

da razjasnimo tu stvar. Ja ću vam postaviti nekoliko pitanja, pa ćemo ih onda jedno po jedno pokušati da sklopimo u nešto šta odražava, po vašem najboljem uverenju, ono šta je realnost. Naime, vi na četvrtoj strani vaše izjave, u prvom redu na četvrtoj strani vi kažete: "Po mom mišljenju, ratni poduhvat finansirala je srpska Vlada, ali o tome nemam dokaza".

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ko to kaže?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde piše u vašoj izjavi na strani 4, izvolite, pogledajte, pa bih hteo da to razjasnimo. To je vaša izjava 23, 24, 27, 28. avgust, od 2001. godine, četvrta strana, prvi red. Govorim o srpskoj izjavi, ne znam kako je u engleskoj.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, to je strana 4, drugi paragraf. Treba primetiti da, budući da gospodin Vasiljković govori engleski, izjava je napravljena na engleskom. Mislim da bi najbolja kopija za svedoka bila kopija, odnosno original na jeziku na kojem je izjava data, dakle engleska verzija izjave.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Ne mogu da ... Uopšte se ne sećam da sam to rekao, možda je nešto izvučeno iz konteksta, ne mogu...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, to nije ono o čemu biste vi mogli da svedočite, da je ratni poduhvat...

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ma nema nikakve logike, mislim da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pošto sam slušao vaše svedočenje i pošto to šta tu piše...

SUDIJA KVON: Samo trenutak. To je na sredini četvrte strane. Pronađite to, molim vas, četvrta strana. Tamo gde stoji "nosili smo zelene maskirne borbene uniforme" i tri reda niže. "Po mom mišljenju, Vlada Srbije finansirala je ratni poduhvat, ali o tome nemam dokaza."

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Možda sam napravio neki komentar na tome da je Krajina ili mišljenje, ne sećam se tačno odgovora, jer ovde imaju samo moji odgovori, a ne pitanja. Tako da je verovatno bilo da li je možda slata finansijska pomoć tokom rata u Krajini, ja bih rekao najverovatnije jeste, ali ja ne znam o tome, šta smatram da je normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako jeste, ali se to, čini mi se, ne može tretirati kao finansiranje nekog ratnog poduhvata. Na tome je poenta, jer je ovde stvar stavljena u jedan kontekst koji prilično iskrivljuje realnost.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, apsolutno ga iskrivljuje, ne znam kako mi se ovo provuklo, ja vidim svoje inicijale, stvarno ne znam, žao mi je što ovo nije, što nisam...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kapetane, niste vi prvi svedok koji smatra da ima stvari koje nije mislio da tako kaže pa je to rekao. Gospodine Mej, ja želim da vam skrenem pažnju da, uz ona pitanja koja uvek imamo otvorena i kojima se ja protivim, upotrebi člana vašeg 92bis, upotreba izjava za koje se ne zna na osnovu kojih su pitanja dati odgovori je vrlo sumnjiva sa stanovišta stvaranja prave slike. I zbog toga je uopšte svedočenje putem pismene izjave i omogućavanje unakrsnog ispitivanja samo na osnovu pismene izjave krajnje sumnjive vrednosti, sobzirom na osnovu na kojoj se to radi. Jer se na razna pitanja može dati potpuno drugačiji odgovor, a ako se izvuku iz konteksta, onda ona daju pogrešnu sliku. Evo vam još jedan primer. Želim da o tome imate, da vodite računa.

SUDIJA MEJ: Odgovor koji vam mogu dati je sledeći. Mi nemamo audio zapis, ja mislim da se ni jedan sistem time ne služi, koliko mi je poznato, samo pitanjima i odgovorima. Dakle, ono šta mi imamo su izjave koje su zapisane na osnovu tih audio zapisa. Zaštita se, što se tiče istine, sprovodi putem potpisivanja svake stranice od strane svedoka. Na početku svedok kaže da je sve šta je rekao istina, prema njegovom najboljem znanju i uverenju, a na kraju, u standardnoj formi, svedok potvrđuje i potpisuje izjavu koja mu je naglas pročitana i potvrđuje da ju je dao dobrovoljno i da može da bude pozvan da da iskaz pred Sudom. Znači to je oblik zaštite koji Sud ima na raspolaganju i moramo da se zadovoljimo izjavama kakve jesu.

SUDIJA KVON: Jedna stvar koju morate da učinite je da date svedoku celu izjavu, tekst cele izjave. Fraza koja se pominje je u vezi sa uniformama. "Lokalno preduzeće je napravilo uniforma za nas, sve finansiranje je dolazilo od Milana Martića i po mom mišljenju, srpska vlada je finansirala rat".

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Ja ne bih koristio termin rat, odnosno "war effort" na engleskom, to nije sigurno reč koju sam ja koristio.

SUDIJA KVON: U redu.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Meni je zaista žao što sam to potpisao, ja ne znam kako se to dogodilo, to nije moja terminologija. Stvarno ne znam kako je došlo do toga, možda je zaista reč o grešci. Ne verujem da bi ljudi koji su radili sa mnom tako nešto učinili, mislim zaista da se radi o običnoj grešci, nesporazumu. Na kraju krajeva, ja čak ne mislim da bi moje mišljenje koje se ni na čemu osobitom ne zasniva trebalo uzeti u obzir na bilo koji način.

SUDIJA MEJ: Dobro, vi ste ovde izneli poentu koju ste hteli. Mislim da sada ne moramo dalje da insistirate na tome. Izvolite nastaviti, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li bi bilo pošteno da se kaže da je materijalna pomoć koju Srbija pruža ugroženom narodu Krajine, da se ta materijala pomoć u ovom ovakvom objašnjenju tretira kao finansiranje ratnog poduhvata? Je li tako? A ne radi se o finansiranju ratnog poduhvata već o materijalnoj pomoći koju Srbija pruža ugroženom narodu Krajine. Je li to ono šta vi znate?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, i koje smatram da nije bila dovoljna. Moja procena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bila je onolika kolika je bila moguća.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali materijalna pomoć je jedno, a finansiranje ratnog poduhvata drugo, ali da vidimo sad drugo pitanje.

prevodioci: Gospodine Miloševiću, možete li da govorite u mikrofona? Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoću, ništa ne brinite. Vi se sećate da je upravo Srbija i ja lično, da smo insistirali na prihvatanju Vensovog plana, dakle mirovnog plana i da je na tom pitanju čak bio moj otvoren sukob sa tadašnjim liderom Krajine, Milanom Babićem?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moj je uticaj mogao da bude politički i vi se sećate da sam ja poslao jedno otvoreno pismo, gde sam izneo svoj

stav o njegovom štetočinskom odnosu, rekao bih, prema interesima naroda Krajine. Dakle, poznato vam je da je on uporno odbijao da potpiše taj Vensov plan?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Koliko sam upoznat, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I uporno se zalagao za ratnu opciju, je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije prihvatao taj Vens-Ovenov plan i tu je i vaš autoritet u Krajini dosta bio poremećen, jer on se predstavljao kao čovek koji ne da Krajinu, a vi hoćete da je date. Tako je on projektovao taj deo priče. Meni je samo žao što to pismo niste poslali jedno godinu dana ranije, ali dobro, to nema veze sa ovim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ovde se i na bazi tih materijalnih činjenica vidi da pomoć koju smo slali, slali smo ugroženom narodu, uključujući naravno i njegove potrebe da se brani, ali sama činjenica da smo insistirali na mirovnom rešenju govori da to nije bilo finansiranje ratnog poduhvata već isključivo pomoć ugroženom narodu Krajine. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Slažem se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste vi to mogli tamo da doživite na drukčiji način ili ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno nisam doživljavao da novac stiže iz Srbije za moje potrebe, dok sam ja ratovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se, da sad stvar, kako bih rekao, malo zaključimo oko ovog dela, da li se Kapetane, kada je u pitanju Republika Srpska Krajina, može govoriti o naoružanom srpskom narodu koji se borio za očuvanje svojih golih života, porodica, otadžbine tu gde je živeo vekovima, a ne o bilo kakvoj agresivnoj aktivnosti sa strane tog naroda ili sa strane Srbije koja je taj narod podržavala?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno se slažem sa vama da je jedino tako moglo da se to definiše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I taj je narod, sobzirom na vaše iskustvo, bio veoma opterećen strahom za sopstveni život i egzistenciju zbog okolnosti o kojima smo govorili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, nema ni malo sumnje u to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je, kapetane, bilo šta poznato iz bilo kakvih izvora o nekakvom planu za stvaranje Velike Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Čak iz ovog filma koji ste videli to je, da se podsetimo, to je tajni film tajne, srpske tajne službe gde je došao predsednik Srbije. Nije se svirala srpska himna nego jugoslovenska himna. Ni u jednom trenutku nisam se osećao da bilo ko u Srbiji, osim možda u nekoj šali, u nekoj komediji, se pominje Velika Srbija ili tako nešto. To je samo jedna propaganda, i ja verujem da je propaganda neprijatelja. I to je toliko duhovito, da je jedna mala Srbija, siromašna, osakaćena, sa tako malim snagama, na kraju krajeva, videli ste sve pripadnike srpske službe, srpske tajne službe koja je sad javna, jer su je svi videli. Nema ni jedan načelnik koji nije tamo bio na, gde ste i vi bili, o pravljenju ne znam kakve velike srpske države, Velike Srbije, to su gluposti, najobičnije gluposti koje samo zlonamerni čovek može da prihvati kao činjenicu. Ne mogu da nađem blaže reči da to definišem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to je ono šta tvrdi ova druga strana. Prema tome, ja se s vama potpuno slažem, kapetane, da se samo tako i može definisati. Da idemo onda dalje. Da li je tačno da ste posle napada oružanih snaga Hrvatske na Krajinu 20. januara 1993. godine, na Miljevački plato je taj bio napad, odlučili da se vratite u Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Bio je jedan sveopšti poziv Vlade Krajine. Bez obzira na to što je mene Jovica Stanišić, vi kažete upozorio, zabranio, rekao mi da ne silazim dole, ja sam ipak odlučio da i mimo njegovog saveta i mimo svega toga ipak odem dole, jer glupo mi je bilo da se šetam Beogradom, a da me ljudi pitaju: "Kapetane, šta vi radite ovde dok narod u Krajini gine, a vi neki krajiški heroj?". Mislim, nisam mogao da ostanem u Beogradu, morao sam da se vratim. U Krajinu sam se vratio sa jednim jedinim čovekom i jednim novinarom NIN-a, u to vreme. Nas troje smo sišli u Krajinu. Znači ne jedinica, Srbija, šta ja znam tamo, tri čoveka u jednom automobilu, sišli smo i stavili se na raspolaganje tadašnjim vlastima Krajine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li vama poznati događaji do udara u Miljevački plato?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam toliko bio preopterećen svojim obavezama oko hiljada i hiljada ranjenika koje smo mi zbrinjavali na ratnim, sa ratnog područja. Tako da sam vrlo

površno pratio dešavanja iz štampe i to čitajući pres kliping koji mi je neko drugi pripremao, tako da nisam najveći autoritet u tome. Ako me podsetite, možda ću se setiti...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali znate da su u skladu sa Vensovim planom Srbi stavili naoružanje pod dupli ključ i kontrolu Ujedinjenih nacija?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znao da su, tek pošto su hrvatske snage izvršile napad na Miljevački plato koji je bio u zoni pod zaštitom Ujedinjenih nacija, ponovo uzeli naoružanje, jer su videli da UNPROFOR ne može da ih odbrani, ili da neće da ih odbrani?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vam je poznato?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Još nešto mi je poznato, bar je bilo verovanje u Krajini da je Jugoslavija bila garant prekida vatre između Srba i Hrvata

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, u tim okolnostima vi ste odlučili da se vratite, jer ste videli da se ne poštuje se ono šta je potpisano, došlo je do napada, ljudi su ugroženi, ponovo uzeli oružje koje su pre toga bili predali, savesno i u skladu sa Vensovim planom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda kažete kad ste to videli, odlučili ste da se vratite u Krajinu i kako kažete, da pomognete stvar. Tako ste rekli na strani 9, u drugom pasusu. Recite mi, šta podrazumevate pod izrazom stvar?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Dobro, ovaj, nemojte zameriti moju terminologiju, ipak sam se ja vrlo malo...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, ne zameram terminologiju nego evo, da li podrazumevate odbranu toga naroda koji je bio ugrožen?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Opštu odbranu od...

prevodioci: Molimo govornike da se ne preklapaju. Hvala.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Opštu odbranu od neprijatelja koji nije poštovao prekide vatre niti međunarodne odluke. Ja sam stvarno to tako doživljavao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste se tada obratili Goranu Hadžiću i da vas je on uputio da se javite generalu Miletu Novakoviću koji je bio tada komandant štaba Srpske vojske Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Upravo tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste za vreme vašeg boravka na području Republike Srpske Krajine u toku 1993, 1994. i 1995. godine tamo ustvari boravili kao rezervni oficir Srpske vojske Krajine i da ste se bavili poslovima organizovanja vojne obuke za pripadnike te vojske, u svojstvu instruktora i savetnika za obuku?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da ste na tu dužnost postavljeni naredbom tadašnjeg komandanta Srpske vojske Krajine, upravo pomenutog generala Novakovića?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vas je iko iz Srbije poslao da se posle napada na Miljevački plato vratite u Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja u tom periodu sa Službom gotovo da nisam imao kontakta zbog jednog sukoba koji sam juče opisao, a Frenkija nisam hteo da kontaktiram da ga ne bih dovodio u situaciju da mora da bira između svoje službe i našeg prijateljstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je nesporno da je ustvari isključivo vaš ugled i popularnost kod naroda Krajine uticao na to da vam neposredno komandant Srpske vojske Krajine dodeli dužnost formiranja Centra za obuku vojnih obveznika u Bruškoj, severoistočno od Knina?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imali ste u tom periodu, pretpostavljam, česte kontakte sa mnogim oficirima Srpske vojske Krajine. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je poznato, molim vas da vrlo pažljivo razmislite i odgovorite mi na ovo pitanje, da li je bilo kome od njih, vi ste mnoge od njih sretali, razgovarali i tako dalje, da li je bilo kome od njih naređeno da napusti Vojsku Jugoslavije i da ide u Republiku Srpsku Krajinu? Bilo kome od njih koji su ranije bili oficiri JNA naređeno da iz Vojske Jugoslavije ide na dužnost u Republiku Srpsku Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam takvog sreo i nisam sreo nekoga koji nije poticao sa tih prostora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li možemo, kada o tome razgovaramo, da li možemo da smatramo da je tačno da je najveći broj njih tamo došao dobrovoljno, sam osećajući to kao svoju patriotsku obavezu, a da je jedan deo došao jer se odazvao pozivu da oni koji su rodom sa tih područja dođu i pomognu u odbrani?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Siguran sam da su neki ljudi došli iz istih motiva kao ja, samo su oni bili tada verovatno, ja se ne mogu da se setim da sam sreo u Krajini bilo koga koji nije poticao, stvarno pokušavam da se setim jednog oficira, a sretao sam ih na stotine tamo. Možda ih je bilo, ali najveći deo, gotovo sa 100 posto, hajde da kažemo 95 posto, da ne budemo baš, su bili ljudi sa tih područja, ovaj, ne znam ni jednog Beograđanina oficira, na primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svedok pre vas je ovde govorio da se u Vojski Jugoslavije, da je u Vojski Jugoslavije vršen pritisak na ljude iz Krajine da moraju da idu u Krajinu ili u Republiku Srpsku. Da li ste vi ikad sreli jednog oficira Srpske vojske Krajine koji je na bilo kakav način vama stavio na znanje da je tu došao pod pritiskom neke komande iz Beograda i tako dalje?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, naprotiv, bilo je slučajeva gde se neki oficiri koji su došli nisu dobro snašli tamo, nisu bili prihvaćeni od okoline, jer su bili optuživani da su komunistički oficiri i tako dalje, koji su se samovoljno vratili i ne sećam se da je protiv bilo kog ikada preduzet bilo kakav proces. Tako da apsolutno ne, a što se tiče vašeg bivšeg svedoka, ja bih voleo, ako mi date šansu, bar da odgovorim na onaj deo gde je on mene pomenuo. Ipak je on...

SUDIJA MEJ: Sad ću da vas prekinem budući da je vreme za pauzu. Nastavićemo za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, prethodni svedok general Vasiljević pominjao vas je ovde kao Martićevog plaćenika i kao eksponenta Državne bezbednosti Srbije. Da li smatrate da ima bilo kakvog osnova i u jednoj i u drugoj od tih tvrdnji koje je on ovde izneo?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja vas stvarno molim, mislim da sam ja ovom Tribunalu poklonio dosta svog vremena, i ja vas stvarno molim da mi date malo vremena da prodiskutujem, jer to je jedina izjava svedoka koja me je stvarno uplašila. Kad govorimo o gospodinu Vasiljeviću, mi govorimo o šefu kontraobaveštajne službe armije, čoveku koji ima fantastične resurse pod sobom da dođe do činjenica i mnogo me je zabrinulo kad sam čuo takvu izjavu. Koliko se ja sećam, on je izjavio da je mene, da je prošlo dosta vremena pre nego što su saznali da je mene Služba iz Australije dovela u Krajinu. Mislimo da njegov iskaz moramo ozbiljno da shvatimo i sigurno sam da i Tribunal shvata njegove iskaze, ali to je tolika glupost. 1983. godine ja sam napustio Australiju i to se vrlo lako da proveriti. Tri godine ja sam proveo krstareći Indijskim okeanom na svojoj jahti. Iz Afrike sam došao ovde. Ali šta je, zbog čega me je to zabrinulo. Ako jedan čovek koji bi trebao sve da zna nije bio u stanju da sazna ni elementarne stvari o čoveku koji sa oružjem vršlja po njegovoj teritoriji, mislim ne može da kaže da ga to nije interesovalo, a moglo je jednostavno, on je imao, on je to vrlo lako mogao da sazna. On ili laže ili je apsolutno nesposoban. Ja ne verujem da on laže i smatram da samo spada u red onih...

SUDIJA MEJ: Ja neću da vas u ovom trenutku zaustavim, ali ovo mora da se završi. Morate da imate na umu da ste vi ovde svedok. Dakle, vi ovde niste da razmatrate slučaj i iznosite ovu ili onu tezu ili argumente. Mi se oslanjamo na vaše odgovore na pitanja i to na činjenične odgovore. U ovom trenutku vi raspravljate o predmetu i iznosite teze o tome šta je neko drugi rekao, a ja se čak i ne sećam tačno tog dela iskaza. Dobro, mi smo čuli šta ste vi rekli, vi ste negirali da je to istina, a kasnije ćemo verovatno o tome da čujemo još argumenata. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, njegov iskaz da vas je Služba državne bezbednosti Srbije dovela iz Australije nije tačna?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, nije tačan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi čak uopšte niste ni došli iz Australije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Došli ste iz Sjedinjenih Američkih Država (United States of America). Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Prvi put iz Afrike, drugi put iz Sjedinjenih Država. Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vam poznato ko je Rahim Ademi (Rahim Ademi)? Jeste čuli njegovo ime?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je beše oficir hrvatske vojske koji je kasnije otišao na ... Je li o njemu pričamo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo to govorite. Je li tačno da je to Albanac, inače pripadnik hrvatske vojske koji je učestvovao u pokolju nad Srbima u Medačkom džepu? Jeste čuli za to?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam sa svojim ljudima upravo stigao tamo posle tog pokolja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli i da li prema podacima kojima raspolazete je tačno da je to isti čovek koji je kasnije kao pripadnik terorističke UČK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) izvršio niz zločina na Kosovu?

SUDIJA MEJ: Čekajte, čekajte trenutak. Da li vi znate nešto od ovoga na osnovu ličnih saznanja, a ne na osnovu onoga šta ste čitali ili čuli? Ja sam mislio da je vaš iskaz ograničen na Krajinu.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: Slažem se sa vama. Ne mogu vam mnogo reći o Kosovu ili Bosni, jedino šta sam mogao da pročitam to je bilo iz medija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda vas neću da pitam ništa o Kosovu. A da li vam je poznato koliko je Albanaca sa Kosova učestvovalo na Hrvatskoj strani u toku, na primer, borbi za Gosić?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kad je bila borba za Gospić, ja sam već bio u Beogradu. Nisam učestvovao u borbi za Gospić, ali informisan sam od ljudi koji su bili u kontaktu sa mnom da je bilo dosta Albanaca koji su dobrovoljno otišli da se bore na Hrvatskoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam poznato, osim iz medija, da su ako ne svi, onda većina njih posle kao pripadnici terorističke UČK-a bili neposredni izvršioци zločina...

SUDIJA MEJ: Ja ću sada ovo da prekinem. Svedok je rekao da on ne može ništa da kaže o Kosovu. Vi ne možete da mu iznosite tendenciozne navode na koje ćete vi nesumnjivo da se oslanjate. Vi o tome morate da izvodite dokaze. Nema smisla da ovog svedoka pitate o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali moram da mu postavim jedno pitanje sa stanovišta, rekao bih, motivacije za njegovo angažovanje o kojoj sam ga već pitao. Prema tome, recite mi Kapetane, zbog čega bi učešće Srba iz Krajine u Srpskoj vojsci Krajine u ratu za odbranu srpskog naroda bio greh i zločin, a učešće Albanaca sa Kosova u Hrvatskoj vojsci...

SUDIJA MEJ: Ovo je bio čist komentar, a ne pitanje. Kao što znate, vaše vreme je ograničeno. Prema tome, iskoristite ga kako najbolje možete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa gospodine Mej, što se mog vremena tiče, ja sutra posle prve pauze imam još sat i 15 minuta, jer je svedok svedočio u glavnom ispitivanju juče ceo dan i danas sat i 15 minuta.

SUDIJA MEJ: O tome ćemo da donesemo odluku kada za to dođe vreme, a sada treba da nastavimo sa ovim svedokom. Mi ćemo da završimo ovo svedočenje u 13.30 kako bi ostatak vremena iskoristili za neka administrativna pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pitao sam vas ovo vezano, ovo pitanje vezano za Krajinu, ali ću ponoviti isto pitanje vezano za vaša saznanja u odnosu na Bosnu. Pošto ste vi na strani 11, u drugom pasusu rekli kako ne verujete da je i jedna jedinica ili takozvana paravojna formacija mogla da dejstvuje u Krajini ili Bosni bez odobrenja vojske, policije ili državne bezbednosti, da li i u tom slučaju je jasno da mislite na vojsku, poli-

ciju i državnu bezbednost Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, a ne na Državnu bezbednost Republike Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, upravo tako mislim. Ne mislim ni u jednom slučaju na Državnu bezbednost, vojsku ili policiju Republike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To jedino, ne verujem da ni u Srbiji iko može danas da ima vojsku bez odobrenja službe, vojske ili policije, što je normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi na desetoj strani, u drugom pasusu pominjete vaš odlazak u Bosnu i vaše angažovanje na oslobađanju nekog Muslimana sportiste, koliko se sećam, veslača. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tom prilikom ste imali sukob sa izvesnim Pavlovićem koji je bio na čelu tamošnje Teritorijalne odbrane i iz onoga šta stoji u izjavi, vi ste pretpostavili da je član srpskog DB. Da li mislite na DB Republike Srpske?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Tad sam mislio na DB Srbije. Kasnije kad sam to proverio, a to sam rekao i istražiteljima, saznao sam mnogo više o tom gospodinu. To je jedan običan prevarant koji bi se danas predstavljao kao čovek iz vojske, sutra kao iz DB, prekosutra kao prijatelj Kapetana Dragana ili patrijarha Pavla, već šta god mu je polazilo za rukom. Tako da je to bilo moje mišljenje tada. Pošto sam ja tada bio u sukobu sa Službom, to mi se nešto uklapalo u mojoj glavi, ali rekao sam istražiteljima da sam saznao da on nema nikakve veze sa srpskim DB.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to sam hteo samo da ustanovim. Neosporno je, to ste i sami naglasili, da ste u proteklim godinama bili moj politički protivnik i da se veoma često niste slagali sa mojim političkim stavovima. Pa mi sad recite, da li smatrate da sam ja ili bilo ko drugi iz Srbije na bilo koji način pripremao, organizovao, podsticao ili izvršio neki zločin na području Krajine, za sve vreme vašeg boravka u njoj?

SUDIJA MEJ: Nije mišljenje svedoka ono šta ulazi u spise. Ukoliko želite da mu postavite pitanje o tome, to možete, ali možete na sledeći ... Čekajte trenutak, sačekajte trenutak. Ono šta on misli je irelevantno. Ono šta jeste

relevantno je svako saznanje koje on ima. Prema tome, vi možete da ga pitate da li on zna za neki zločin koji ste vi počinili ili za vašu povezanost sa nekakvim zločinom. Prema tome, ako želite tako da mu postavite pitanje, to možete. Da li želite da mu tako postavite pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, čuli ste moje pitanje. Kapetane, a reč "da li smatrate" zameniću rečju da li imate ikakvo direktno ili indirektno saznanje o tome da sam ja ili bilo ko drugi iz Srbije na bilo koji način pripremao, organizovao, podsticao ili izvršio neki zločin na području Krajine za vreme vašeg boravka u njoj? Dakle, da li imate ikakvo direktno ili indirektno saznanje o tome?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Kao vaš politički protivnik, to nisam krio uopšte. Da je bilo takvog saznanja, mislim da bih sve uradio da to saznanje dođe u javnost i da vi budete smenjeni sa funkcije na kojoj ste bili. Tako da apsolutno ne, ni u jednom trenutku ja nemam nikakvu informaciju niti saznanje, pa čak ni verovanje da ste vi ili bilo koji pripadnik službe ili sistema Srbije naredili ili učestvovali ili imali saznanja o bilo kakvom zločinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, recite mi, kao iskusan čovek za ova vojna pitanja u vezi sa nekim zločinima koji su se desili, neosporno, na teritoriji Republike Srpske Krajine, da li možete da tvrdite da je bilo šta od toga bio plod nečijeg naređenja ili politike ili je u pitanju ono šta prati svaki takav sukob i šta je uvek bio pojedinačni akt nekoga ili nekih koji su ga izvršili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim na osnovu mog iskustva kojeg sam imao dole u Krajini, a ne samo iskustva nego i tokom dvanaestogodišnjeg rada, nakon mog dvanaestogodišnjeg rada sa žrtvama rata, ja mislim da vrlo precizno mogu da dam neka objašnjenja koja će možda pomoći Tribunalu koji ipak nije bio tamo na licu mesta, da malo pojasnimo stvari oko tih zločina. Gotovo je nemoguće, ja smatram da je nemoguće poslati tu direktivu o zločinu sa vrha, jer će tokom lanca komandovanja naći se neki normalan čovek koji neće to proizvesti. Mnogo je verovatnije da se zločin dogodi dole, a da se u lancu komandovanja nađe neko koji će to da zataška. I zašto? Jednostavno, jer onaj prvi je video to pa kad je preneo, preneo je manje i što ide dalje po lancu komandovanja, to zločin izgleda manji i manji. Tako da ja ne znam da li sam malo pojasnio, ali treba ako želimo da uhvatimo ratnog zločinca, mnogo je važnije krenuti od žrtve nego od samog vrha pa nabadati na prazno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možemo da zaključimo da je u stvari to što se dešavalo nešto šta je inače karakteristika takve vrste sukoba kakav je bio građanski rat u Hrvatskoj?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja imam jednu teoriju u koju čvrsto verujem, da kada naoružan narod ide u rat, on ide u rat emocijama, to su strah ili mržnja. Najčešće mržnja proizilazi iz straha. To je svima poznato, ko je i malo studirao neku psihologiju ili sociologiju. Mi smo imali upravo jednu takvu situaciju, gde su fudbalski navijači pokrenuli rat. Zamislite samo jednu utakmicu koju smo svi mi gledali, koja naopako krene i zamislite kad bi ti navijači još imali oružje, i bez oružja vidite šta rade. Ali upravo se to događalo tamo. Taj iskonski strah sa jedne strane, a verovatno i strah i sa druge strane od četnika i od Bulajićevih filmova i svega onoga je stvorio takvu mržnju kod nestručnih rukovaoca oružjem koje je neko samo obukao u neku poluuniformu i prekrstio i rekao: "Ti si sada vojnik". I ne zaboravite da današnja moć naoružanja je desetostruko veća, čak i ono osnovno oružje kao puška, nego što je to bilo u Drugom svetskom ratu. Tako da ja verujem, kad bi se sutra zaratilo, ne daj Bože, između Holandije (Holland) i susedne neke zemlje, i kad bi se građanima tako, kad bi se građani naoružali i krenuli u rat, da bi verovatno bilo isto tako ako ne i više žrtava i zločina nego šta je bilo ovde. To je moje ozbiljno mišljenje i smatram da posle toliko godina provedeno tu, to šta sam video i ne zaboravite da ja verovatno spadam u red oficira koji je najviše uhapsio svojih ljudi u prevenciji ili gde su negde prekršili neki kodeks ratovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da to šta ste vi sad rekli govorio i tadašnji komandant UNPROFOR-a Satiš Nambijar (Satish Nambiar) koji je rekao da nikad nije dobio nikakav izveštaj od svojih potčinjenih ni o kakvom genocidu već da su to sukobi karakteristični za tu vrstu sukoba bilo gde u svetu, i događanja karakteristična za tu vrstu sukoba, upravo to što vi govorite? Da li ste slušali Satiša Nambijara?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovo prvi put čujem, izvinjavam se što nemam tu informaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete direktno da mi odgovorite na pitanje da li znate da je bilo kome, evo sad da ostavimo po strani i Srbiju, ali i u Krajini, dakle vlasti Krajine, počev od Milana Martića koji je bio na čelu policije i snaga odbrane najveći deo vremena, da je bilo kome naređeno da poćini zločin?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam takvu informaciju niti mislim da bi iko imao hrabrosti da tako nešto uradi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada ću da vas pitam da osporite ili potvrdite nešto šta je meni u to vreme govorio Martić, sobzirom da ste mu vi bili blizak saradnik jedno vreme u Krajini. Naime, on mi je govorio da su prava Hrvata u Krajini, onih koji su ostali tamo da žive, u potpunosti zaštićena i da ni u čemu Hrvati nisu diskriminirani u odnosu na srpsko stanovništvo koje živi u Krajini. Da li je to vaše iskustvo ili ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao izuzetno malo kontakata, šta je razumljivo, sa hrvatskim civilima. Jednostavno, ja sam izbegavao jer sam verovao da će Hrvat koji je u Krajini biti, neće biti presrećan kada vidi Srbina u uniformi blizu njega, tako da sam se uvek trudio da zaobilazim ta mesta gde su bili naseljeni Hrvati. Imao sam par slučajeva gde je u mojoj zoni odgovornosti bilo hrvatskih porodica i izuzetne mere su preduzimate da se te porodice zaštite, hrane, medicinski neguju. I siguran sam da istražitelji moraju da poseduju dokumentaciju o takvom odnosu od snaga UNPROFOR-a koje su bile na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nesumnjivo je da oni znaju istinu, samo je razlika između onoga šta se zna i onoga šta se ovde iznosi. Dakle, mogu li ja da izvučem zaključak iz onoga šta ste rekli, da se to otprilike slaže sa onim što je Martić meni govorio, da se vodila briga o njima i da nije bilo diskriminacije prema njima, naprotiv, da su vlasti nastojale od mogućih neodgovornih postupaka nekog neodgovornog civila ili pripadnika oružanih snaga Krajine da zaštite svakog Hrvata koji je živio na tom području?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: U principu, vi ste mi sada uzeli reč koju sam hteo da kažem. Nesumnjivo da je bilo pojedinačnih incidenata. Ja se sećam u novembru mesecu kad sam sišao na par dana u Krajinu, da sam u zatvoru u Krajini video i jednog Srbina koji je bio pod sumnjom da je počinio, ne znam detalje, neki zločin. Bio je u zatvoru, znam da je bio, to je bio novembar mesec. Ne verujem da, ako su se dešavali pojedinačni incidenti, sigurno to nije bio opšti stav ili stav vlasti u Krajini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo suprotno, da li je stav vlasti Krajine bio da taj ko počinio zločin odmah bude uhapšen i predat organima pravosuđa?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam to tako razumeo i u mojoj zoni odgovornosti, pa čak nekad i ne u mojoj zoni odgovornosti to sprovodio u delo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po onome šta vi tvrdite sada u odgovoru na moja pitanja proizlazi, dakle da je Martić govorio istinu. Da li vi Martića smatrate poštenim čovekom i patriotom?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, apsolutno ga smatram poštenim čovekom i čovekom koji drži reč.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da idemo dalje. Na strani 4, u četvrtom pasusu svoje druge izjave, vi navodite kako vam je bankar ili bankarka, bolje da kažem, Dafina Milanović posle vašeg povlačenja, pretpostavljam da mislite na povlačenje iz Krajine, izrazila želju da pomogne. I to ste rekli i u glavnom ispitivanju, da vam je stavila na raspolaganje milion maraka koje vi lično niste uzeli nego ste dali da se plate određene, kako bih rekao, potrebe, od tih zaštitnih prsluka, kelvarskih šlemova i uniformi i tako dalje za potrebe odbrane Krajine. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je to tačno bilo?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: To je bilo tačno u vreme kada smo postavljali, kada je donesena odluka da se na Fruškoj Gori postavi ovaj Centar koji će sakupljati ove momke koji su napustili Krajinu, posle moje smene, ubrzo posle moje smene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, to što vam je ona pomogla i što je želela da finansijski pomogne, da li ste imali uverenje da to čini na neki pritisak vlasti ili ona čini u želji da pomogne srpsku odbranu kao patriota?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno nije činila na pritisak vlasti, jer kad sam rekao Frenkiju da sam nabavio uniformu, on je bio srećan kao malo dete. Tako da sigurno to nije išlo tim putem. Druga stvar, njen motiv je sigurno bio da to uradi kao patriota koji želi da pomogne odbranu. A razlog zbog čega je to uradila preko mene, pa ona je bila bankar, vi ste potpuno svesni mog eksponiranja i moje popularnosti u ono vreme. Mnogim ljudima je bilo stalo da se na neki način vežu za mene i to je verovatno ona videla i neki svoj komercijalni interes da, ako pomogne kapetanu, da će mnogi ljudi koji su tamo uz kapetana ili koji cene kapetana koristiti njenu

banku. Tako da je imala sigurno bar dva motiva i razloga zašto je to uradila, ali sigurno nema veze sa vlašću. To je moja ideja bila, moja inicijativa, ja sam to uradio i to je bio i moj doprinos odbrani, i to je jedini način na koji sam ja mogao da se uključim još uvek u odbranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kapetane, vi ste govorili, ja neću o tome posebno da vas pitam, jer ste prilično detaljno govorili o borbama za Glinu. Želim samo da jedan detalj sa vama u vezi sa tim razjasnim. Vi kažete, ako sam ja to dobro zapisao juče kad ste o tome govorili, da ste učesnicima u tim borbama, a vas je bilo malo tamo, dvadesetak ljudi, je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno 20, i ja 21.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 20 ljudi, hteli ste nešto da im poklonite posle toga, niste imali šta drugo, onda ste im poklonili crvene beretke. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su onda bile, kako su ih onda zvali "Crvene beretke Krajine". Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to ima ikakve veze sa Jedinicom za specijalne operacije Srbije ili specijalnim jedinicima iz Srbije?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ima na jedan poseban način koji ću ja sada malo objasniti da bi bilo jasnije. Ljudi koji su pravili JSO ili Frenki Simatović, njemu je trebala tradiciju za jedinicu koja nije postojala. I pošto neki od tih momaka su sa tih prostora, on je počeo da prisvaja...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na to ćemo doći kasnije kad budemo...

SUDIJA MEJ: Pustite ga da dovrši, pustite ga da završi. Izvolite završite ono šta ste nameravali da kažete. Ne prekidajte, molim vas. Izvolite, završite.

SVEDOK VASILJKOVIĆ: On je počeo da prisvaja tradicije. On je skupljao, on je mene molio da li imam neke suvenire iz ratova iz Gline, sa Ljubova. Ja sam to njemu dao. U jednom, u jednoj želji da afirmiše jednu jako malu jedinicu koja nikad nije prelazila veličinu čete, to za vas, predsedniče bivši,

je verovatno bilo veliki utisak kad ste videli one ljude postrojene, i za ove ljude koji su videli tu traku, jedinica je izgledala, ali za nekog ko se malo razume u vojni posao, shvatiće da je to ipak bila jedna mala jedinica i da bi stvorio veliki autoritet, trebala mu je tradicija, trebala mu je biografija. Frenki je jako dobar u tim stvarima i on je počeo da pakuje jednu biografiju, gde je prisvajao sve živo gde se desilo, gde je to mogao, dobronamereno, da bi stvorio jedan pozitivan imidž jedinice. To je, zato ste videli neke tamo mape iz Gline, zato ste videli ono oružje koje je zarobljeno od onoga, eh, godine već stižu, poznatog ustaše i tako dalje. To je kao što ovde u Tribunalu imate neke suvenire iz Krajine po zidovima, tako ste imali i tamo. Znači to je ta veza, nije ona u tehničkom smislu veza. Nema nikakve, nego u jednom propagandnom smislu koji je Frenki koristio da bi propagirao tu jedinicu. Ja ne vidim ništa loše sa tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne vidim ni ja, nego rekao sam na to ćemo doći kasnije kad budemo komentarisali onaj film. I gospodine Mej, nemojte da se brinete, ja neću propustiti da ograničim, neću se truditi da ograničim svedoka u izjavama, jer ne vidim da išta ima da krije. A mislim da bi istu praksu trebalo da imate i prema drugoj strani kad nastoji da svedoku kaže da odgovori samo sa da i ne i kad ga prekine. Dakle...

SUDIJA MEJ: Ako oni budu nešto pogrešno učinili, biće zaustavljeni. To kako oni postupaju uglavnom je zato da bi se ubrzao postupak. Prema tome, i vi biste možda mogli da učinite isto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja upravo to činim, ali ovo vaše: "Dozvolite svedoku da odgovori" postalo je već tradicionalno, kad god ja prekinem, kad god ja prekinem svedoka i odnosi se isključivo na unakrsno ispitivanje, a ne na glavno. Ali, idemo dalje. Dakle, sa stanovišta te činjenice, na to ćemo doći kasnije, da su neki borci na prostorima Krajine ili Republike Srpske kasnije stupili u Jedinicu za specijalne operacije koja je mnogo kasnije formirana u okviru Resora državne bezbednosti Srbije, tu se vukla tradicija koju su imali pojedinci koji su stupili u redove te jedinice, a ne ta jedinica kao jedinica od svog osnivanja. Je li tako ili ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da je tako. Isto kao što je činjenica da mi danas ovde u Tribunalu imamo posmatračice iz Krajine, nikakve druge veze nema između.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da se vratimo na samo jedan detalj iz onog vašeg opisa borbi oko Gline. Zapisao sam ovde, oficir JNA, nisam čitko zapisao.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Grujica Borić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ili Drobnjak. Drobnjak tenkista ili Grujica Borić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oficir JNA samo posle jednog ispaljenog, jedne ispaljene granate naredio preko megafona da JNA prekine vatru, jer kako ste vi rekli, "to se biju četnici i ustaše, JNA sa tim nema veze". JNA je bila u ulozi nekakvog tampona između ovih snaga. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili ste da ste na povratku, svi veoma premoreni posle toga zauzimanja Gline, čuli, iako to nije bilo u zoni vaše odgovornosti, to vam je bilo usput, da su, ako sam dobro zapisao, u mestu Struga neki ljudi počinili neki zločin. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste otišli tamo, te ljude uhapsili i stavili u zatvor?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Zločin nad Hrvatima, samo da bude jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, zločin nad Hrvatima, da. Ko su ti ljudi koji su počinili zločin nad Hrvatima? Jesu to bili civili ili pripadnici nekih oružanih formacija Srpske vojske Krajine ili Teritorijalne odbrane ili policije ili bilo ko drugi?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim, kažem vam, imajte samo razumevanja da pet dana nespavanja, jedan dan čišćenja minskog polja i 27 kilograma manje nego danas, to je bilo moje fizičko i psihičko stanje tog dana. Ja sam dobio tu informaciju, oni su, mislim da su bili pripadnici TO, koliko ja mogu da se setim, i mislim da sam uradio sve ono šta se može očekivati od jednog umornog normalnog čoveka, a to je, čak možda nisam imao ni dovoljno osnova, ja nisam video leševe, nisam bio do Struge, nisam bio do bolnice, ali procena je bila da taj čovek koji mi je to rekao govori

istinu. Ja sam zadržao te ljude, razoružao, stavio ih u tamnicu, zaključao. Pošto nisam imao poverenja da ikom dam ključ, držao ga kod sebe dok se Martić nije pojavio, predao mu ključ i gledao što pre da odem da spavam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je to bilo ljudi tamo koje ste vi uhapsili?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Nas je bilo 16 tada, njih je bilo između 10 i 12, ne sećam se tačno. Po sećanju je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bila neka grupa teritorijalaca, je li tako, tu lokalnih?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta se posle dogodilo sa njima, da li znate?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam pitao, ne znam, neko mi je rekao da je vojna bezbednost njih preuzela od Martića, ali to se mora proveriti, ja ne znam. Ja sam ubrzo posle toga otišao za Beograd tako da je taj slučaj, a od nekih ljudi iz Krajine koji su dolazili, pitao sam da li je pokrenut neki proces protiv toga i dobio sam informaciju da ništa nije urađeno. Tako da stvarno ne znam, ništa više posle toga ne znam i kasnije su neke druge stvari bile mnogo aktuelnije nego to. I mislim, mislim, ne sećam se da li sam možda, da li me je Frenki zamolio da, ako mogu, da mu napišem nešto o tome i tako, to je možda jedini, jedini izveštaj, ili jedan od retkih koji sam u pismenoj formi ja nešto dao, ali to je više bilo kao prijatelj prijatelju informaciju da se tamo nešto dogodilo. Ali ne mogu da garantujem da sam to dao Frenkiju, ako sam mu dao, to je bilo lično, a ne kroz neke službene kanale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju, vi ste u to vreme bili pripadnik policije Krajine, vi ste saznali za moguće izvršioce nekog zločina nad Hrvatima, vi ste ih uhapsili, dalje nije bio vaš posao.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, nisam bio osposobljen da izvršim istragu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali da se vratimo na ove Crvene beretke. Dakle, podelili ste im crvene beretke i to su bile Crvene beretke Krajine, a ne nikakve Crvene beretke specijalne jedinice iz Srbije. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Danas ste govorili, ja sam ovde zapisao, Skelane, neki Pupovac formira Crvene beretke, pa ste onda pominjali u Tesliću kao neka četa formirana, a u stvari bile opštinske Crvene beretke, a ne Crvene beretke u nekom sastavu Vojske Republike Srpske. Pa onda imate u Brčkom neke Crvene beretke SAO Semberije i Majevice, je li tako? To je ono šta je danas pre podne pominjano. Da li je tačno da je posle ovih vaših, kako bih rekao, podela crvenih beretki ovoj vašoj maloj grupi od dvadesetak ljudi to postalo vrlo popularno i da su po raznim opštinama širom Krajine i Republike Srpske formirani razni odredi koji su se zvali Crvene beretke? Vi ste pomenuli evo Skelane, Teslić, Brčko, ne znam da li još neke, ali sigurno znate i za još neke slučajeve. Dakle, na mnogo se tačaka onda, postala je moda da su crvene beretke nešto specijalno.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Čak i u Jugoslaviji 63. padobranska je posle toga prihvatila crvenu beretku. Svi su smatrali da je to ono najelitnije, najlepše, da će tako najbrže doći do devojke, mladi ljudi koji su svi videli sebe u tom nekom delu, tako da je to postala jedna sveopšta moda i da je svako hteo da bude Crvena beretka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to sam hteo samo da ustanovim pošto sam ja upravo to tvrdio, vaš prethodnik Vasiljević je tvrdio da su sve te Crvene beretke bile pripadnici MUP-a Republike Srbije i Specijalne jedinice MUP-a Republike Srbije. Mislim da komentar nije ni potreban, to je lako ustanoviti. Da pređemo na sledeću temu. Kapetane, vi ste učestvovali u borbama oko Škabrnje. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste u tim borbama učestvovali kao pripadnik Srpske vojske Krajine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, ali bih vas molio, pre nego što završimo sa Škabrnjom, da mi date jedan minut.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite, ja sam hteo upravo o tome da vas pitam.

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Škabrnja se jako često pominje, jer navodno, ja nisam tada bio tamo. 1991. godine, negde decembra meseca je bila, Škabrnja je hrvatsko selo koje su snage, pod komandom JNA, gde su počinjeni neki zločini. Ja nemam veze sa tim detaljom, niti sa decembrom 1991. godine u Krajini. Sada, 1993. godine u Škabrnji je bio sta-

cioniran UNPROFOR, francuski UNPROFOR koji je trebalo da drži, francuske snage UNPROFOR-a koji je trebalo da drži razgraničenje između Srba i Hrvata. Oni su se povukli i Hrvati su ponovo zauzeli Škabrnju i još neke pozicije. Ja sam došao dole i to je jedina teritorija koju smo mi uspjeli da ponovo oslobodimo, čak i da krenemo malo dalje nego što, gde su nam bile prethodne pozicije. Ja sam imao jako male snage koje sam skupio, ono rasuto što je bilo 1993. godine kad je bio napad na Miljevački plato. Samo sam to hteo da vam napomenem, da raščistimo da kapetan Dragan nema nikakve veze sa Škabrnjom 1991. godine i sve sa Škabrnjom 1993. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nemate nikakve veze sa događajima 1991. godine, a imate sve veze sa događajima 1993. godine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li sam ja u pravu ako kažem, na osnovu podataka koje sam ja dobio, da u to vreme, u vreme tih borbi, nikakvih civila hrvatskih nije bilo u Škabrnji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, nije bilo ni jednog civila. Nije već godinu dana bilo, dve godine nije bilo ni jednog civila u Škabrnji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve su snage imali ovi pripadnici hrvatskih snaga? Kakve su snage imali u Škabrnji?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Naspram nas tada, ja sam imao informaciju da je pozicionirana jedna brigada, mislim da je bila 115. ako se sećam, ne znam tačno, ali dosta je pisano o tome tako da nije teško to. Bile su prilično velike snage raspoređene na čitavom tom delu između Zadra i Biograda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste tu učestvovali, kao što smo konstatovali, kao pripadnik Srpske vojske Krajine. Dakle, vi ste taj zadatak obavili u skladu sa planom koji je bio da se osigura ta linija odbrane Krajine koju su ugrozile hrvatske snage, uprkos prisustvu UNPROFOR-a. Je li tako?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da vam je tada na vaš poziv u pomoć pritekla jedna jedinica Arkanovih dobrovoljaca koja je čak tom prilikom pretrpela velike gubitke? Ja imam takav podatak. Da li je taj podatak tačan ili ne?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Pošto sam ja pod svojom komandom tada imao svega dva voda ljudi, to je šezdesetak ljudi, u jednom trenutku bio sam u jednom poluokruženju i poslao sam SOS poziv. Pritekla mi je u pomoć dobrovoljačka jedinica koja je nedavno stigla u, nedaleko od mene na mom desnom krilu i tom jedinicom je komandovao Legija. Oni su mi pritekli u pomoć. Tokom te operacije preživeli su teške gubitke, mislim da je bilo sedam mrtvih ili tako nešto, i oni su na Martićev zahtev otišli iz Krajine par dana nakon toga što su meni asistirali. I mi smo zauzeli Krajinu 14 dana nakon njihovog odlaska, zauzeli, pardon, Škabrnju 14 dana nakon njihovog odlaska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi u najkraćem da li smatrate da su se oni ponašali vojnički, hrabro borili ili su vršili nekakve zločine?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Svi moji susreti na bojnopolju su bili u okviru vojničkih kodeksa. Ja stvarno nisam pratio sve njihove aktivnosti, ali ono šta sam ja video je za svaku pohvalu i naravno, osećam se onako dužnik Legije i tih momaka koji su položili živote da bi mene spasili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želim da to rasčistim zbog toga što njima pripisuje neke stvari koje, za koje nikad nismo imali podatke i koje mi se čine neistinitim, a zato vas i pitam da li su se oni hrabro borili, vidim da su imali velike gubitke, i da li su se borili časno?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: U tom slučaju gde sam ja bio prisutan, sve pohvale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas, Kapetane, i pitam za ono o čemu vi možete da svedočite, ja vas ne mogu ni pitati ono šta vi ne znate ili niste bili očevidac. A zašto je Martić zahtevao da oni napuste Krajinu? Da li je bilo nekog sukoba među njima ili je, ili su tu bili neki politički razlozi ili neki drugi razlozi? Da li su vama uopšte poznati razlozi zašto je Martić zahtevao da oni napuste Krajinu?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Sad je ovo moje mišljenje, pošto ja nisam prisustvovao njihovim sukobima, ali mislim da mi mišljenje nije loše. Mislim da je tu bilo malo lične netrpeljivosti između Željka Ražnatovića i Martića i Martić jednostavno nije hteo da toleriše nekog ispod sebe koji se tako, možda, nije ponašao sa dužnim poštovanjem koje je Martić verovatno očekivao da ima. I mislim da je to bio više lični jedan konflikt između Željka Ražnatovića i Milana Martića nego bilo koji drugi razlog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali koliko ja razumem, to je više onda na terenu sujete nego na terenu nekih događaja ili radnji koje su proizvele takvu odluku Martića?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Da, i morate se složiti sa nama da među Srbima sujeta ume da bude jako velika stavka, koja nekada zna da prevazilazi čak i nacionalne interese.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa u slučaju Milana Babića mislim da je to sasvim jasno, ne znam da li vi to mišljenje delite?

SVEDOK VASILJKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da vidim, na neka pitanja ste odgovorili u širim objašnjenjima nekih prethodnih, pa da koristim racionalno vreme...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, skoro je 13.30, možda bi ovo bio pravi trenutak da završimo. Dobićete dva sata sutra, dva sata. Dakle do dva sata, naravno ne morate sve to vreme da potrošite. Gospodine Vasiljkoviću, za danas smo završili sa vama. Molim vas da se vratite u sudnicu sutra u 9.00. Gospodine Najs, pre nego što počnemo sa ovim, ja bih se prvo osvrnuo na par stvari, konkretno izjave po Pravilu 92bis. Bilo bi dobro da to rešimo na jedan organizovan način. Prvo ćemo danas da se pozabavimo generalom Manganom kao i pitanjem pseudonima, ukoliko ste pripremili taj izveštaj, a zatim sutra treba da pronađemo vreme da rešimo pitanje još trojice svedoka koje sam ranije spomenuo, a za koje amikusi imaju konkretne prigovore. To su B-1732, C-1201 i C-1231. Sledeće nedelje rešićemo vukovarske izjave, a ja ću da im dodelim brojeve kako bi svako mogao da se pripremi, to su C-006, C-1149, C-1164 i C-1165, C-1126, C-1071 i C-1171. Dakle, u pogodnom trenutku sledeće nedelje bavićemo se ovim i ostalim izjavama koje su povezane sa Vukovarom.

TUŽILAC NAJS: Gospođa Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff) može da vam se sada obratiti u vezi generala Mangana. Ona takođe može, odnosno mislim da ona takođe može da potvrdi da je već pripremila dopis u vezi ona tri svedoka, koja želite da raspravimo sutra kako bi uštedeli vreme.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, kao što je moj kolega upravo rekao, mi smo već pripremili jedan podnesak u vezi ove tri osobe koji bi do vas

trebalo da stigne danas. Mislim da je to sve što mi imamo da kažemo u vezi ta tri svedoka.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF: A kad je reč o generalu Manganu, ja sam još juče spomenula da je to slučaj sličan slučaju gospodina Dejvisa (Paul Davies). Mi predlažemo da saslušamo generala Mangana uživo u vezi svih spornih pitanja, a to su odbrana Dubrovnika, sprovođenje artiljerijskih operacija i razlozi napada na Dubrovnik.

SUDIJA MEJ: Što se ostalog tiče, on je bio evropski posmatrač, u izjavi se govori o tome kako je on tamo došao, kako je u Hrvatskoj proveo kratko vreme. Zapravo će najveći deo njegovog iskaza morati da bude uživo jer bi, prema mojim beleškama, bilo najjednostavnije ako paragrafe 12, 17 do 27 i 33 čujemo uživo. U redu, hvala. Imate li vi nešto da kažete, gospodine Kej?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja mislim da postoji još jedno pitanje u vezi sa ovim svedokom, a to su njegovi kontakti sa Milanom Babićem koji je deo zajedničkog zločinačkog poduhvata. Mi smo to pitanje već pomenuli u našem pismenom podnesku o ovoj temi. Strana 3 engleske verzije izjave.

SUDIJA MEJ: Da li to treba da bude uživo? Ne izgleda mi da je to mnogo sporno.

PRIJATELJ SUDA KEJ: To ne mora nužno da bude uživo, ali pretpostavljam da je to jedno od pitanja kojima će se optuženi sigurno baviti. Evo, tu stoji da je on situaciju čvrsto držao u rukama.

SUDIJA MEJ: U redu, to će onda da uđe u spis i ukoliko optuženi o tome želi unakrsno da ispituje, naravno da to može da učini. Dobro. Gospodine Miloševiću, osim vašeg standardnog prigovora situacija će biti sledeća. Mi ćemo ovaj iskaz usvojiti po Pravilu 92bis, ali najveći deo iskaza biće uživo, uključujući i ono šta je sadržano u paragrafima koje sam spomenuo. Da li želite nešto da kažete? Naravno, imaćete priliku da unakrsno ispitujete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Isključivo je pitanje unakrsnog ispitivanja važno uz prigovor koji sam vam i malopre dao, da izjave pod Pravilom 92bis pred-

stavljaju iskrivljene praktično izjave. To smo videli na primeru i Kosova, svedoka, i samo iskrivljuju sliku koja se želi predstaviti.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Ni jedan od kriterijuma koji bi sprečio da se ova izjava uvrsti po odgovarajućem pravilu ne postoji, osim paragrafa koje sam ranije identifikovao i sadržaj tih paragrafa biće dati uživo. Prema tome, izjava se uvrštava u spis, uz konstataciju da će paragrafi od 7 do 27 i paragraf 33 biti dati uživo i optuženi će imati priliku da unakrsno ispituje.

TUŽILAC NAJS: A sada pseudonimi i zaštitne mere.

SUDIJA MEJ: Da. Dakle, dobili smo sada opservacije amikusa o tome i pročitali smo ih.

TUŽILAC NAJS: Mislim da, ako gledamo ceo istorijat, moramo da imamo na umu četiri stvari. Ako se vratimo na početak kosovskog segmenta, očigledno da smo sa malo previše entuzijazma tražili izricanje zaštitnih mera. To smo identifikovali kao problem i ispravili. Sledeće tri stvari. Mi smo do sada imali dosta svedoka koji su dolazeći ovde dobili zaštitu, ali su pošto su došli odlučili da svedoče bez zaštite.

SUDIJA MEJ: U redu, zaustavimo se ovde. To su svedoci koji su sami tražili zaštitu i dobili je, ali su kada su došli da svedoče, odlučili da svedoče uživo. Znači, oni spadaju u jednu posebnu kategoriju.

TUŽILAC NAJS: Da. Zatim imamo još jednu kategoriju, odnosno jedan primer u kojem je Pretrsko veće nerado dozvolilo zaštitu, budući da je svedok došao sa zaštitom koja mu je bila odobrena ranije. Ta je stvar preispitana, zaštita je uklonjena i svedok je odlučio da ne svedoči, vratio se kući. Verovatno se sećate toga, bio je to dugotrajan proces, svedok je prešao prilično dugačak put. Naravno, to je bilo nešto šta je i nas uverilo da bismo trebali, kad god je moguće, da tražimo svedočenje na javnoj sednici. I konačno, poslednji faktor koji povezuje prvi i drugi koji sam ranije spomenuo je sledeći. Dosadašnje iskustvo je pokazalo da su mnoge stvari koje su bile pomenute na privatnim sednicama procurile u štampu. To je verovatno navelo nekoliko svedoka koji su tražili ili želeli da traže zaštitu da zauzmu

stav da je u stvari manje opasno javno svedočiti nego svedočiti uz zaštitu, znajući da će ta zaštita u jednom času da bude razbijena i da će na njih da padne sumnja ili biće identifikovani, šta bi za njih moglo da bude mnogo opasnije nego da jednostavno odmah javno svedoče. Imali smo nekih takvih primera, jedan od takvih svedoka je, koliko ja znam, nedavno bio pred ovim Pretresnim većem. Dakle, to je opšti istorijat. U okviru tog konteksta treba gledati ove konkretne svedoke sa konkretnim pseudonimima koje smo naveli. Ali, pre nego što dođem do te dvojice svedoka, želim da vas podsetim još nešto. Veoma sam zahvalan mojim kolegama, posebno gospođici Diklić koja mi je pripremila materijal. Mislim da se sećate, K-1 je bio svedok kome je odobrena zaštita, ali je on, kada je došao ovamo, odlučio da ipak svedoči javno. Zatim imamo jednog svedoka koji je svedočio bez pseudonima, pa je onda drugog dana zaštićen. Imali smo svedoka C-061 koji je na samom kraju svog svedočenja doneo odluku da odustane od zaštitnih mera koje su mu bile odobrene. Zatim smo imali dva svedoka, C-001 i C-034 koji spadaju u onu prvu kategoriju, onih kojima su zaštitne mere bile odobrene, ali su se predomislili kada su došli ovamo. E sada, situacija za ova dva svedoka je sledeća. Ja mogu da vam dam datume kada smo podneli odgovarajuće dokumente, to je bilo 17. aprila. Toga dana smo tražili zaštitne mere na osnovu pravila 69 i 75 i to za odloženo obelodanjanje. Rečeno je da su prirode njihovih svedočenja kao i položaji na kojima se trenutno nalaze faktori koji ih izlažu riziku i zato smo zatražili da se njihov identitet obelodani kasnije. U to su bili uključeni i ova dva svedoka o kojima sada govorimo, kao i C-039 za kojeg je rečeno da će, ukoliko činjenica da će da svedoči u ovom postupku postane javna, on biti suočen sa ozbiljnim rizikom za svoju bezbednost. Pa zatim ovaj svedok, B-073, on je identifikovan na odgovarajući način, za njega je rečeno da je postao kontraverzna figura i da mu je Služba državne bezbednosti Srbije savetovala da napusti zemlju, i prema njegovim rečima, optuženi je želeo da ga ukloni. Kako bismo osigurali da ne dođe do zastrašivanja ili nečeg još goreg, zatražili smo da se njegova identifikacija odloži što je duže moguće. Zbog političke situacije i stava srpskog DB-a u to vreme, mi smo smatrali da će on biti izložen riziku. Naravno, to je bila tek procena, njegova procena u skladu sa Pravilom 60, ne, izvinjavam se, Pravilom 69. Ja sada mogu da vam kažem da je činjenično stanje u vezi sa ovim svedocima sledeće. Kad je reč o generalu Vasiljeviću, u to vreme i tokom tog vremena njega je jako brinula činjenica da bi njegovo ime moglo da izađe u javnost pre nego što on dođe ovamo pred Međunarodni sud i počne da svedoči. Kad je pak reč o ovom

svedoku, Draganu, on je želeo da svi njegovi kontakti sa Tužilaštvom budu na potpuno poverljivoj osnovi. Na to ću još da se vratim. Ali, odredbe Pravila 69, samo trenutak da pronađem, te odredbe su nešto šta treba pogledati, jer tu stoji da "tužilac može da zatraži da se naloži neobelodanjivanje identiteta svedoka ili žrtve koji mogu da budu u opasnosti, sve dok se takva osoba ne dovede pod zaštitu Suda". Prema tome, to je sadržavao naš prvi zahtev. Taj zahtev je rešen prvom odlukom ovog Pretresnog veća od 3. maja 2002. godine, kada je dozvoljena upotreba ovih pseudonima za svedoke zbog kojih smo bili zabrinuti.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ako sam vas dobro razumeo, tužilac je Pravilo 69 primenio *proprio motu*, a ne nužno na osnovu zahteva samog svedoka...

TUŽILAC NAJS: Da, to može da ide *proprio moto* i to ide do izvesnog stepena u ovim slučajevima. Međutim, u svakom od ovih slučajeva, svedok je izrazio neke bojazni, a zatim ili eksplicitno zatražio anonimnost ili tražio da njegovi kontakti sa Tužilaštvom budu poverljivi, šta je na kraju ocenjeno kao ista stvar, zato što ne možete da garantujete poverljivost, ako ne garantujete anonimnost. Ja ću vama za koji trenutak da kažem na koji je način Dragan izrazio svoju želju za poverljivošću, odnosno anonimnošću. Ali, idemo dalje.

SUDIJA MEJ: Sekretar me podseća da je za 14.15, u ovom Sudu zakazano jedno suđenje, tako da stvarno uskoro moramo da završimo. Možda bi zapravo bilo bolje da ovo nastavimo sutra, ali u redu, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Sledeći dokument podnešen je 31. maja prošle godine, 2002. godine i to na osnovu naloga Pretresnog veća da treba da podnesemo zahteve za zaštitne mere koje želimo za svedoke. Mi ni za jednog od ove dvojice svedoka nismo tražili zaštitne mere na samom suđenju. U paragrafu 15 smo rekli da će tim svedocima trebati neke zaštitne mere u vezi njihovog svedočenja pred Pretresnim većem, ali ćemo biti u boljem položaju da ocenimo obim tih zaštitnih mera kada se približi vreme njihovog svedočenja. Tražili smo da nam se dozvoli da podnesemo zahtev za zaštitne mere na suđenju i za svedoke koji dolaze iz osetljivih izvora nešto bliže vremenu njihovog svedočenja, sugerisali smo da bi bilo prikladno da se takvi zahtevi postave u vreme kada se materijal obelodanjuje amikusima, a to je obično 30 dana pre njihovog svedočenja. U toj fazi, general Vasiljević je još

uvek razmišljao o tome da traži punu zaštitu, a Dragan je jednostavno bio neko ko je tražio poverljivost. Postavljen je zahtev da se svedočenje Vasiljevića odvija iza zatvorenih vrata, to je zahtev od 17. septembra, ali je odbijen. Prema tome, svaki od ovih svedoka je i dalje uživao odredbe nalo-ga o odloženom obelodanjivanju identiteta, ali ništa više od toga, osim nar-avno pseudonima. General Vasiljević nam je vrlo jasno stavio do znanja da, iz vrlo važnih i značajnih razloga koji zahtevaju iscrpno razjašnjanje, on želi da ostane anoniman sve dok ne počne da svedoči. On nas je u jednom trenutku pre toga obavestio, iako je u tom trenutku, tokom njegove poslednje posete ili nešto pre toga, ostalo malo nejasno, on nas je obaves-tio da će ipak da svedoči na otvorenoj sednici. Međutim, imajući u vidu vreme koje svedoci ovde provode čekajući, kao i okolnosti koje se menjaju na teritorijama na kojima žive, to nije bilo nešto na šta smo mi mogli da se odmah oslonimo. To je i dalje bilo podložno promenama. Dakle, imali smo opštu indikaciju da želi da svedoči javno, ali i da želi zaštitu sve do počet-ka samog svedočenja. Možda je trebalo da ga ja malo temeljitije ispitam o svemu tome, ali evo, mi smo na taj način razumeli situaciju u vezi sa njim i tako je došlo do toga da on svedoči u okolnostima u kojima je svedočio. Ja mogu ukratko da formulišem situaciju u vezi Dragana...

SUDIJA MEJ: Ja mislim da moramo da napustimo sudnicu.

TUŽILAC NAJS: U redu, vratiću se na to sutra.

SUDIJA MEJ: Nastavićemo to sutra ujutru.

TUŽILAC NAJS: I naravno, trebalo bi da čujete naše argumente o kapetanu Draganu dok on nije prisutan, a onda optuženi, ukoliko želi, može to kas-nije sa njim da raspravi.